ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ
ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἐν Ἀθήναις τῇ 9 Νοεμβρίου **1935** | **ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟΝ** | *Ἀριθμὸς φύλλου* **537**

ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ

Περὶ τοῦ ἀναλυτικοῦ προγράμματος τῆς Μ. Ἐκπαιδεύσεως.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει τὸ ἄρθρον 5 τοῦ νόμου 4373)1929 «περὶ διαρρυθμίσεως τῶν σχολείων τῆς μέσης ἐκπαιδεύσεως» καὶ τὸ ἄρθρον 8 ἐδ. 1 παρ. Ε' τοῦ νόμου 4653 «περὶ διοικήσεως τῆς ἐκπαιδεύσεως», προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Θρησκευμάτων καὶ Παιδείας, μετὰ γνώμην τοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ Συμβουλίου καὶ μετὰ σύμφωνον γνώμην τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν.

Ἄρθρον 1.

Τὸ ἀπὸ 18 Νοεμβρίου 1931 Π. Διάταγμα «περὶ τοῦ προγράμματος τῶν μαθημάτων τοῦ γυμνασίου, τροποποιεῖται ὡς ἀκολούθως.

1. Εἰς τὰ Θρησκευτικὰ (σελ. 3—4).

α') Ἐν ἀρχῇ τοῦ μαθήματος προτάσσεται ὁ σκοπὸς αὐτοῦ ὡς ἑξῆς :

Σκοπός. Ἡ διδασκαλία τῶν Θρησκευτικῶν κυρίους σκοποὺς ἔχει α) τὴν ὑπὸ τῶν μαθητῶν σαφῆ ἐπίγνωσιν τοῦ Θρησκευτικοῦ καὶ ἠθικοῦ ἔργου τοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας καὶ β) τὴν διὰ τῆς προσηκούσης ἐκτιμήσεως τοῦ ἔργου τούτου τοιαύτην ἐξύψωσιν τοῦ Θρησκευτικοῦ καὶ ἠθικοῦ φρονήματος των, ὥστε τοῦτο νὰ ἀποβῇ μὲν ὁ κύριος ρυθμιστὴς τῆς τε ἀτομικῆς καὶ τῆς κοινωνικῆς των ζωῆς, νὰ ἐκδηλώνηται δὲ καὶ διὰ τῆς ἐνεργοῦ συμμετοχῆς των εἰς τὸν θρησκευτικὸν βίον καὶ τὰ ἔργα τῆς κοινωνικῆς προνοίας τῆς Ὀρθοδόξου τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας.

β) Τὸ πρόγραμμα τῶν τάξεων Β', Γ', Δ'. Ε' καὶ ΣΤ' μεταρρυθμίζεται ὡς ἀκολούθως :

Τάξις Β'.

Ἱερὰ Ἱστορία τῆς Καινῆς Διαθήκης. Μετὰ σύντομον ἐπισκόπισιν τῆς θρησκευτικῆς καὶ ἠθικῆς καταστάσεως τοῦ ἀρχαίου κόσμου καὶ τοῦ Ἰσραηλιτικοῦ λαοῦ κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐμφανίσεως τοῦ Ἰησοῦ παραστατικὴ Ἱστορία τοῦ βίου καὶ τῆς δράσεως τοῦ Κυρίου.

Τάξις Γ'.

1. Μετὰ σύντομον εἰσαγωγὴν εἰς τὴν Π. Διαθήκην ἀνάγνωσις καὶ ἑρμηνεία ἐκλεκτῶν περικοπῶν ἐκ τῶν Ἱστορικῶν βιβλίων αὐτῆς, ὧν τὸ περιεχόμενον ἀναφέρεται εἰς τὰς θρησκευτικὰς καὶ ἠθικὰς ἀντιλήψεις τοῦ Ἰσραὴλ καὶ σχετίζεται μὲ τὴν ἔλευσιν καὶ τὸ ἔργον τοῦ Χριστοῦ, μέχρι τέλους Δεκεμβρίου.

2. Μετὰ σύντομον εἰσαγωγὴν εἰς τὴν Καινὴν Διαθήκην ἀνάγνωσις καὶ ἑρμηνεία περικοπῶν ἐκ τῶν Εὐαγγελίων, ἀναφερομένων ἰδίως εἰς τὰς θρησκευτικὰς καὶ ἠθικὰς διδασκαλίας τοῦ Ἰησοῦ ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ Ἰανουαρίου μέχρι τέλους τοῦ ἔτους.

Τάξις Δ'.

Ἱστορία τοῦ ἔργου α) τῶν Ἀποστόλων μετ' ἀναγνώσεως καὶ ἑρμηνείας οὐσιωδῶν περικοπῶν ἐκ τῶν πράξεων τῶν Ἀποστόλων καὶ β) τῆς Χριστιανικῆς Ἐκκλησίας μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς χρόνων, ἐξαιρομένων ἰδίᾳ τῶν μεγάλων θρησκευτικῶν φυσιογνωμιῶν τῆς Ὀρθοδόξου ἐκκλησίας καὶ τῆς δι' αὐτῶν ἀναπτύξεως τῆς διδασκαλίας αὐτῆς, ὡς ἐπίσης καὶ τῶν κυριωτέρων σταθμῶν τῆς ἐξελίξεως τῆς Χριστιανικῆς τέχνης καὶ τονιζομένων τῶν σημερινῶν σχέσεων τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας πρὸς τὰς λοιπὰς (ἑνωτικὴ κίνησις) καὶ τῆς πρὸς ἀλλήλας κοινωνίας τῶν Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν (Πανορθόδοξον συνέδριον ἐν Κων)πόλει, ἡ Ὀρθόδοξος προσύνοδος ἐν Ἁγίῳ Ὄρει).

Τάξις Ε'.

1. Ὀρθόδοξος Κατήχησις δι' ἀνακεφαλαιώσεως καὶ συστηματοποιήσεως τῶν ἐν ταῖς προηγουμέναις τάξεσι ἐξαχθεισῶν θρησκευτικῶν ἀληθειῶν.

Κατάδειξις τῆς ὑπεροχῆς τῆς Χριστιανικῆς ὑπὲρ τὰς λοιπὰς θρησκείας, μέχρι τέλους Ἰανουαρίου.

2. Σύντομος καὶ κατὰ τὸ δυνατὸν ἐποπτικὴ λειτουργικὴ μετ' ἀναγνώσεως τῶν κυριωτέρων προϊόντων τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ὑμνολογίας ἀπὸ τοῦ Φεβρουαρίου μέχρι τέλους τοῦ σχολικοῦ ἔτους.

Τάξις ΣΤ'

1. Ἡ Χριστιανικὴ Ἠθικὴ δι' ἀνακεφαλαιώσεως καὶ συστηματοποιήσεως τῶν ἐν ταῖς προηγουμέναις τάξεσι ἐξαχθεισῶν ἠθικῶν ἀληθειῶν.

2. Σύντομος εἰσαγωγὴ εἰς τὰ ἱστορικοφιλολογικὰ προβλήματα τῆς Παλαιᾶς καὶ Καινῆς Διαθήκης. Ἀνάγνωσις καὶ ἑρμηνεία περικοπῶν ἐκ τῶν Ποιητικῶν καὶ Προφητικῶν βιβλίων τῆς Π. Διαθήκης. Ἀνάγνωσις καὶ ἑρμηνεία περικοπῶν ἐκ τοῦ κατὰ Ἰωάννην Εὐαγγελίου καὶ ἐκ τῶν Ἐπιστολῶν τοῦ Παύλου.

2. Εἰς τὰ ἀρχαῖα Ἑλληνικὰ (σελ. 5-6-16).

α) Ἐν ἀρχῇ τοῦ μαθήματος προτάσσεται ὁ σκοπὸς αὐτοῦ ὡς ἑξῆς :

Σκοποί τῆς διδασκαλίας τῶν ἀρχαίων Ἑλληνικῶν εἶναι : α) ἡ τοιαύτη ἐξοικείωσις τῶν μαθητῶν πρὸς τὸν ἀρχαῖον Ἑλληνικὸν λόγον, ὥστε οὗτοι 1) νὰ δύνανται ἐν τέλει νὰ κατανοοῦν ἀρχαῖα Ἑλληνικὰ κείμενα μετὰ λελογισμένης χρήσεως τῶν εἰδικῶν βοηθημάτων καὶ νὰ γράφουν εἰς τὸ Ἀττικὸν ἰδίωμα μικρὰς συνθέσεις κινουμένας εἰς τὴν σφαῖραν τῶν νοημάτων τοῦ ἀρχαίου βίου.

2) Νὰ ἀποκτήσουν τὴν ἐκ τῆς ἐξοικειώσεως ταύτης προκύπτουσαν ἀρετὴν τῆς λογικῆς καὶ καλλιεποῦς διατυπώσεως τῶν νοημάτων των καὶ 3) νὰ καταστοῦν ἱκανοὶ εἰς τὴν βαθυτέραν κατανόησιν τοῦ νέου Ἑλληνικοῦ λόγου.

β) Ἡ διὰ τῆς ἀναγνώσεως τῶν σημαντικωτέρων ἀντιπροσώπων τῶν κυριωτέρων εἰδῶν τῆς ἀρχαίας Ἑλληνικῆς Λογοτεχνίας, θεμελίωσις τῆς λογοτεχνικῆς μορφώσεως τῶν μαθητῶν καὶ τοῦ διαφέροντος αὐτῶν πρὸς τὸ λογοτεχνικὸν ὡραῖον, καὶ

γ) Ἡ διὰ τῆς αὐτῆς ἀναγνώσεως κατανόησις καὶ ἐκτίμησις καὶ τῶν λοιπῶν πλὴν τῆς λογοτεχνίας στοιχείων τοῦ ἀρχαίου Ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ, ἰδίως δὲ τῶν ἐξ αὐτῶν ἐχόντων ἰδιάζουσαν σημασίαν διὰ τὴν κατανόησιν καὶ ἐκτίμησιν τοῦ σημερινοῦ πολιτισμοῦ καὶ μάλιστα τοῦ ἡμετέρου.

β) Τὸ πρόγραμμα τῆς Α' τάξεως μεταρρυθμίζεται ὡς ἀκολούθως :

1) Ἡ α' καὶ β' παράγραφος τοῦ ἐδαφίου 1 (σελ. 5) διατοποῦνται.

1. Γ λ ω σ σ ι κ ὴ δ ι δ α σ κ α λ ί α. Ἐπὶ τῇ βάσει ἀναγνώσεως καὶ ἑρμηνείας τῶν ἐν τῇ ἀρχαίᾳ Ἑλληνικῇ περικοπῶν τοῦ ἐγκεκριμένου Ἀναγνωστικοῦ αὐτῆς καὶ τῶν ἐν τῇ ἀρχαίᾳ Ἑλληνικῇ περικοπῶν τοῦ ἐγκεκριμένου Ἀναγνωστικοῦ αὐτῆς καὶ τῶν ἐν τῇ τάξει ἀναγιγνωσκομένων ἀρχαίων συγγραφέων.

Ἐξ ἀφορμῆς τῆς ἀνωτέρω ἀναγνώσεως καὶ ἑρμηνείας καὶ ἐν παραλληλισμῷ πρὸς τὰ ἀντίστοιχα φαινόμενα τῆς νέας Ἑλληνικῆς, ἐξέτασις τῆς Γραμματικῆς τοῦ Ἀττικοῦ πεζοῦ λόγου μέχρι τῶν ὑγρολήκτων καὶ ἐνρινολήκτων ρημάτων.

2) Εἰς τὴν δ' παράγραφον (σελ. 5) τοῦ ἐδαφίου 1 μετὰ τὸ ἐξ ἀφορμῆς ἐπίσης τῆς ἀναγνώσεως τοῦ Ἀναγνωστικοῦ προσθετέα τὰ καὶ τῶν ἑρμηνευομένων συγγραφέων.

3) Ὁλόκληρον τὸ 2ον ἐδάφιον (σελ. 6) ἀπὸ τοῦ «Εἰσαγωγὴ τῶν μαθητῶν κλπ.» μεταρρυθμίζεται ὡς ἑξῆς :

2. Ἀ ν ά γ ν ω σ ι ς :

α) Ἀνάγνωσις καὶ ἑρμηνεία τῶν περικοπῶν τοῦ Ἀναγνωστικοῦ.

β) Ἀνάγνωσις καὶ ἑρμηνεία περικοπῶν ἐκ τῆς βιβλιοθήκης τοῦ Ἀπολλοδώρου καὶ ἐκ τῆς Ποικίλης Ἱστορίας τοῦ Αἰλιανοῦ καὶ ἑνίων ἐκ τῶν Νεκρικῶν Διαλόγων τοῦ Λουκιανοῦ, γινομένη ἐπὶ δύο καθ' ἑβδομάδα ὥρας κατὰ τὸ δεύτερον ἑξάμηνον.

Λογικὴ ἐπεξεργασία καὶ σύνδεσις τῶν ἑκάστοτε ἀναγιγνωσκομένων πρὸς σχηματισμὸν περιεκτικῆς καὶ σαφοῦς εἰκόνος αὐτῶν.

Πραγματικὴ ἐπεξεργασία τῶν ἀναγινωσκομένων πρὸς συναγωγὴν καὶ ταξινόμησιν τῶν ἐν αὐτοῖς ἀπαντώντων στοιχείων τοῦ ἀρχαίου Ἑλληνικοῦ Πολιτισμοῦ, ἰδίᾳ δὲ τῶν ἀναφερομένων εἰς τοὺς ἐν τῇ Ἱστορικῇ διδασκαλίᾳ τῆς τάξεως ἐξεταζομένους χρόνους.

γ) Τὸ πρόγραμμα τῆς Β' τάξεως μεταρρυθμίζεται ὡς ἀκολούθως :

1. Ἡ α' παράγραφος τοῦ ἐδαφίου 1 (σελ. 6) διατυποῦται:

1. Γ λ ω σ σ ι κ ὴ δ ι δ α σ κ α λ ί α ἐπὶ τῇ βάσει ἀναγνώσεως καὶ ἑρμηνείας τῶν ἐν τῇ ἀρχαίᾳ Ἑλληνικῇ περικοπῶν τοῦ ἐγκεκριμένου Ἀναγνωστικοῦ αὐτῆς, ὡς καὶ τῶν ἐν τῇ τάξει ἀναγιγνωσκομένων ἀρχαίων συγγραφέων.

2) Ὁλόκληρον τὸ ἐδάφιον 2 (Ἀνάγνωσις συγγραφέων) μεταρρυθμίζεται ὡς ἑξῆς :

2) Ἀ ν ά γ ν ω σ ι ς σ υ γ γ ρ α φ έ ω ν :

α') Ἀνάγνωσις καὶ ἑρμηνεία τῶν εὐκολωτέρων καὶ ὁμαλωτέρων μερῶν τῆς Κύρου Ἀναβάσεως τοῦ Ξενοφῶντος, συμπληρουμένη δι' ἀναγνώσεως ἐκτενῶν, σαφῶν καὶ γλαφυρῶν περιλήψεων. Ἀνάγνωσις καὶ ἑρμηνεία ὀλίγων ἐκλεκτῶν μερῶν ἐκ τῶν Ἑλληνικῶν τοῦ Ξενοφῶντος, ἰδίως τῶν ἀφορώντων τὴν ἐν τῇ Μ. Ἀσίᾳ δρᾶσιν τοῦ Θίμβρωνος, τοῦ Δερκυλίδου καὶ τοῦ Ἀγησιλάου) κατὰ τὸ δεύτερον ἑξάμηνον.

Λογικὴ ἐπεξεργασία καὶ σύνδεσις τῶν ἀναγινωσκομένων πρὸς σχηματισμὸν περιεκτικῆς ἀλλὰ σαφοῦς εἰκόνος τῆς ὅλης ἐξελίξεως τῶν ἱστορουμένων.

Ἐξαγωγή, ταξινόμησις καὶ ἐκτίμησις τῶν ἐν τοῖς ἀναγινωσκομένοις ἀπαντώντων στοιχείων τοῦ Ἑλληνικοῦ ἰδίως καὶ τοῦ ξένου (τοῦ Περσικοῦ ἰδίως) πολιτισμοῦ.

Δ') Τὸ πρόγραμμα τῆς Γ' τάξεως μεταρρυθμίζεται ὡς ἀκολούθως :

1) Αἱ παρ. 1, 2 καὶ 3 τοῦ ἐδαφίου 1 (ἀνάγνωσις συγγραφέων) (σελ. 8 ἀρχὴ τῆς 9) μεταρρυθμίζονται ὡς ἀκολούθως:

1. Ἀνάγνωσις συγγραφέων.

α') Ἀνάγνωσις καὶ ἑρμηνεία ἐκλογῶν ἐκ τῶν δύο πρώτων βιβλίων τῆς Ἀναβάσεως τοῦ Ἀρριανοῦ (πλὴν τῶν κεφαλαίων 7—11 τοῦ πρώτου βιβλίου), ὡς καὶ γλαφυρᾶς περιλήψεως τοῦ ὑπολοίπου μέρους τοῦ ἔργου μέχρι τοῦ τέλους τοῦ Ἰανουαρίου. Ἀνάγνωσις καὶ ἑρμηνεία ἐκλογῶν ἐκ τῆς Ἱστορίας τοῦ Ἡροδότου (ἰδίως ἀφορωσῶν εἰς περιγραφὴν τῶν ἠθῶν λαῶν παρουσιαζομένων ἐν τῇ ἱστορικῇ διδασκαλίᾳ τῆς τάξεως), ἐπίσης μέχρι τοῦ τέλους τοῦ Ἰανουαρίου. Λογικὴ καὶ πραγματικὴ ἐπεξεργασία τῶν ἀναγινωσκομένων ἀνάλογος πρὸς τὴν γενομένην ἐν τῇ δευτέρᾳ τάξει κατὰ τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ Ξενοφῶντος.

Ὁ Ἡρόδοτος, ὁ Ξενοφῶν καὶ ὁ Ἀρριανὸς ὡς ἱστορικοὶ συγγραφεῖς.

β') Ἀπὸ τοῦ Φεβρουαρίου καὶ ἐφεξῆς ἀνάγνωσις καὶ ἑρμηνεία πρῶτον μὲν ἐκ τῶν μικρῶν δικανικῶν λόγων τοῦ Λυσίου (π. χ. τῶν ὑπὲρ τοῦ ἀδυνάτου, περὶ τοῦ σηκοῦ, ὑπὲρ τοῦ Μαντιθέου, κατα τῶν σιτοπωλῶν, κατὰ Φίλωνος, κατ' Ἐργοκλέους κλπ.), κατόπιν δὲ ἐξ ἑνὸς ἐκ τῶν μικροτέρων συμβουλευτικῶν ἢ ἐπιδεικτικῶν λόγων τοῦ Ἰσοκράτους (π. χ. τῶν : πρὸς Νικοκλέα, περὶ εἰρήνης Εὐαγόρου, πρὸς Δημόνικον κτλ.).

2) Εἰς τὸ ἐδάφιον 2 (Γλωσσικὴ διδασκαλία, σελ. 10) εἰς τὸ τέλος τοῦ τμήματος: «Α' Γραμματικὴ» προσθετέα τὰ ἑξῆς: Ἐξ ἀφορμῆς τῆς ἀναγνώσεως τοῦ Ἡροδότου συντομωτάτη ἐξέτασις τῆς Γραμματικῆς τῆς Ἰωνικῆς διαλέκτου ἐν ἀντιπαραβολῇ πρὸς τὴν τῆς Ἀττικῆς.

ε') Τὸ πρόγραμμα τῆς Δ' τάξεως μεταρρυθμίζεται ὡς ἀκολούθως :

α') Ὁλόκληρος ἡ σελὶς 11 τοῦ προγράμματος (1. Ἀνάγνωσις συγγραφέων κτλ.) μεταρρυθμίζεται ὡς ἑξῆς :

1. Ἀνάγνωσις συγγραφέων.

α') Ἀνάγνωσις καὶ ἑρμηνεία ἑνὸς ἐκ τῶν Ὀλυνθιακῶν καὶ ἑνὸς ἐκ τῶν Φιλιππικῶν τοῦ Δημοσθένους, ὡς καὶ ἀνάγνωσις ἐκλεκτῶν μερῶν ἐκ τοῦ κατὰ Λεωκράτους λόγου τοῦ Λυκούργου μέχρι τέλους Δεκεμβρίου.

Λογικὴ καὶ πραγματικὴ ἐπεξεργασία τῶν ἑκάστοτε ἀναγινωσκομένων μερῶν ἑκάστου λόγου, ἀνάλογος πρὸς τὴν γενομένην ἐν τῇ τρίτῃ τάξει κατὰ τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ Λυσίου καὶ τοῦ Ἰσοκράτους.

Καλαισθητικὴ ἐπεξεργασία τῶν ἑκάστοτε ἀναγιγνωσκομένων πρὸς καθαρωτέραν διαγραφὴν τῶν ἐννοιῶν τοῦ ρητορικοῦ λόγου, τῶν διαφόρων γενῶν αὐτοῦ, τῶν κυρίων μερῶν τοῦ ρητορικοῦ λόγου, τῶν εἰδῶν τοῦ ρητορικοῦ ὕφους, τῶν μέσων τῆς ρητορικῆς ἐκφράσεως κτλ.

Ὁ Δημοσθένης καὶ ὁ Λυκοῦργος ὡς ρήτορες. Ἡ ρητορεία ἐν Ἀθήναις.

β') Ἀνάγνωσις καὶ ἑρμηνεία τῆς Α' καὶ Β' ἐπιστολῆς τοῦ Ἰσοκράτους πρὸς Φίλιππον κατ' Ἰανουάριον.

Λογικὴ ἐπεξεργασία καὶ πραγματικὴ ἐκτίμησις αὐτῶν.

γ') Ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ Φεβρουαρίου ἀνάγνωσις καὶ ἑρμηνεία κατ' ἐκλογὴν ἱστορικῶν μερῶν τοῦ Θουκυδίδου, ἀποτελούντων ἑνιαῖα τμήματα.

Λογική καὶ πραγματικὴ ἐπεξεργασία τῶν ἑκάστοτε ἀναγιγνωσκομένων.

Συμπλήρωσις τῆς ἐννοίας τῆς Ἱστοριογραφίας διὰ τῆς ἀναγνώσεως τοῦ Θουκυδίδου. Ὁ Θουκυδίδης ὡς ἱστορικὸς συγγραφεύς. Γενικὴ τις σύγκρισις τούτου πρὸς τὸν Ἡρόδοτον καὶ Ξενοφῶντα.

δ΄) Ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ ἔτους ἀνάγνωσις καὶ ἑρμηνεία μιᾶς ραψῳδίας τῆς Ὁμήρου Ὀδυσσείας, καὶ δύο ραψῳδιῶν τῆς Ὁμήρου Ἰλιάδος.

στ΄) Τὸ πρόγραμμα τῆς Ε΄ τάξεως μεταρρυθμίζεται ὡς ἀκολούθως:

α΄) Ἡ παράγραφος 1 τοῦ ἐδαφίου 1 «Ἀνάγνωσις συγγραφέων» (σελ. 12) μεταρρυθμίζεται ὡς ἑξῆς:

1. Ἀνάγνωσις συγγραφέων. α΄) Ἀνάγνωσις καὶ ἑρμηνεία τοῦ Κρίτωνος τοῦ Πλάτωνος ἢ ἐκλεκτῶν μερῶν ἐκ τῆς Ἀπολογίας τοῦ Σωκράτους τοῦ αὐτοῦ φιλοσόφου (ἰδίως τοῦ τρίτου μέρους αὐτῆς) μέχρι τέλους Δεκεμβρίου.

β΄) Ἀντὶ τῶν ἐν σελ. 13 «β΄. Ἀνάγνωσις καὶ ἑρμηνεία τοῦ παρὰ τῷ Θουκυδίδῃ Ἐπιταφίου..... Ἐκτίμησις αὐτῶν» θετέα τὰ ἑξῆς:

Ἀνάγνωσις καὶ ἑρμηνεία μιᾶς ἢ δύο ἐκ τῶν ἁπλουστέρων παρὰ τῷ Θουκυδίδῃ δημηγοριῶν κατ' Ἰανουάριον.

Λογικὴ καὶ πραγματικὴ ἐπεξεργασία τῶν ἀναγιγνωσκομένων.

ζ΄) Τὸ πρόγραμμα τῆς Στ΄ τάξεως μεταρρυθμίζεται ὡς ἀκολούθως:

α΄) Ἡ πρώτη παράγραφος τοῦ ἐδαφίου 1 (σελ. 15) διατυποῦται ὡς ἑξῆς:

1) Ἀνάγνωσις συγγραφέων. α΄) Ἀνάγνωσις καὶ ἑρμηνεία μιᾶς ἐκ τῶν τραγωδιῶν τοῦ Σοφοκλέους, συμπληρουμένη δι' ἀναγνώσεως κατ' οἶκον καὶ ἐν τῷ σχολείῳ δοκίμου μεταφράσεως μιᾶς ἔτι τραγωδίας εἴτε τοῦ αὐτοῦ Τραγικοῦ, εἴτε τοῦ Εὐριπίδου (ἐκ τῶν σημειουμένων ἐν τῇ Ε΄ τάξει) μέχρι τέλους Ἰανουαρίου.

β΄) Ἡ τελευταία παράγραφος τῆς σελ. 17–18 β΄. Ἀπὸ τοῦ Μαρτίου..... τοῦ μεγάλου φιλοσόφου) δέον νὰ τροποποιηθῇ ὡς ἑξῆς:

β΄) Ἀνάγνωσις καὶ ἑρμηνεία τοῦ παρὰ Θουκυδίδῃ Ἐπιταφίου τοῦ Περικλέους κατὰ Φεβρουάριον.

Λογικὴ ἐπεξεργασία τοῦ λόγου πρὸς συμπερίληψιν τῶν κυρίων νοημάτων του.

Πραγματικὴ ἐπεξεργασία αὐτοῦ πρὸς συναγωγὴν τῶν ἐν αὐτῷ ἐξαιρουμένων στοιχείων τοῦ Ἀθηναικοῦ πολιτισμοῦ κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς ἀκμῆς. Ἐκτίμησις αὐτῶν.

γ΄) Ἀπὸ τοῦ Μαρτίου ἀνάγνωσις καὶ ἑρμηνεία ἐκλεκτῶν μερῶν ἐκ τοῦ Φαίδωνος ἢ τοῦ Πρωταγόρου ἢ τοῦ Γοργίου τοῦ Πλάτωνος συμπληρουμένη δι' ἀναγνώσεως γλαφυρῶν περιλήψεων τῶν λοιπῶν μερῶν αὐτῶν.

3. Εἰς τὰ Νέα Ἑλληνικὰ (σελ. 17–28).

Ὁλόκληρον τὸ πρόγραμμα τῶν Ν. Ἑλληνικῶν διατυποῦται ὡς ἀκολούθως:

Σκοποὶ τῆς διδασκαλίας τῶν Νέων Ἑλληνικῶν εἶναι:

α΄) Ἡ παρὰ τοῖς μαθηταῖς ἀνάπτυξις τῆς δεξιότητος εἴς τε τὴν προφορικὴν καὶ εἰς τὴν γραπτὴν χρῆσιν τῆς νέας Ἑλληνικῆς γλώσσης.

β΄) Ἡ διὰ τῆς ἀναγνώσεως καὶ τῆς ἐκτιμήσεως τῶν σημαντικωτέρων ἀντιπροσώπων τῶν κυριωτέρων εἰδῶν τῆς Νέας Ἑλληνικῆς Λογοτεχνίας ἐνίσχυσις τῆς λογοτεχνικῆς μορφώσεως τῶν μαθητῶν καὶ τοῦ διαφέροντος αὐτῶν πρὸς τὸ λογοτεχνικὸν ὡραῖον καὶ

γ΄) Ἡ διὰ τῆς αὐτῆς ἀναγνώσεως κατανόησις καὶ ἐκτίμησις καὶ τῶν λοιπῶν πλὴν τῆς Λογοτεχνίας στοιχείων τοῦ Νέου Ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ.

δ΄) Ἡ ἠθοπλαστικὴ καὶ ἐθνοπρεπὴς μόρφωσις τῶν τροφίμων.

Τάξις Α΄.

1. Ἀνάγνωσις ἐκ καταλλήλου συλλογῆς πεζῶν (συντόμων διηγημάτων, διηγήσεων, περιγραφῶν καὶ μύθων) καὶ ποιητικῶν (δημοτικῶν καὶ ἐντέχνων) νεοελληνικῶν ἀναγνωσμάτων, ἀναφερομένων ἰδίᾳ εἰς τὴν παιδικὴν καὶ οἰκογενειακὴν ὡς καὶ εἰς τὴν ἀγροτικήν, ναυτικὴν καὶ τὴν ἐν τῇ φύσει καθόλου νεοελληνικὴν ζωήν.

Γλωσσικὴ ἐπεξεργασία τῶν ἀναγινωσκομένων ὅπου παρίσταται ἀνάγκη. Λογικὴ ἐπεξεργασία τῶν ἀναγιγνωσκομένων πρὸς συμπερίληψιν τῶν κυριωτάτων νοημάτων αὐτῶν.

Πραγματικὴ ἐπεξεργασία τῶν αὐτῶν πρὸς συναγωγὴν καὶ ταξινόμησιν τῶν ἐν αὐτοῖς ἀπαντωμένων χαρακτηριστικῶν στοιχείων τῆς νεοελληνικῆς ζωῆς καὶ τοῦ νεοελληνικοῦ πολιτισμοῦ.

Στοιχειώδης λογοτεχνικὴ ἐπεξεργασία τῶν ἀναγινοσκωμένων. Ἡ κυρία ἰδέα ἑκάστου ἀναγνώσματος. Τὰ προσιτὰ εἰς τοὺς μαθητὰς μέσα τῆς λογοτεχνικῆς παραστάσεως. Χρωματισμὸς καὶ ἀπόδοσις πλήρης τοῦ νοήματος τῶν κειμένων διὰ τῆς ἀναγνώσεως. Ἀπαγγελία ποιημάτων.

Στοιχεῖα μετρικῆς. ἐξ ἀφορμῆς τῶν ἀναγινωσκομένων ποιημάτων. Ρυθμὸς καὶ εἴδη αὐτοῦ. Μέτρα δισύλλαβα καὶ μέτρα τρισύλλαβα. Ὁ δεκαπεντασύλλαβος καὶ τὰ ἄλλα εἴδη τῶν ἰαμβικῶν στίχων καὶ οἱ τροχαϊκοὶ στίχοι. Ἡ σύνθεσις τῶν στίχων. Στίχοι καὶ στροφή. Ἡ ὁμοιοκαταληξία. Ἡ πλήρης ὁμοιοκαταληξία καὶ ἡ συνήχησις. Ἡ σύνθεσις τῶν ποιημάτων (κατὰ στίχον δίστιχον, κατὰ στροφάς).

Σύντομοι πληροφορίαι περὶ τοῦ βίου τῶν συγγραφέων τῶν ἀναγινωσκομένων ἔργων.

2. Προφορικαὶ ἐκθέσεις ὑπὸ τῶν μαθητῶν ἐπὶ θεμάτων, τὰ ὁποῖα ἐπέζησαν οἱ ἴδιοι, ἀναφέρονται δὲ ἰδίως εἰς τὴν παιδικήν, τὴν σχολικήν, τὴν οἰκογενειακήν, ὡς καὶ εἰς τὴν ἀγροτικήν, τὴν ναυτικὴν καὶ τὴν ἐν τῇ φύσει ἐν γένει ζωήν.

Διόρθωσις ἀτομικῶν ἐλαττωμάτων τῶν μαθητῶν περὶ τὴν ἐκφώνησιν ὡρισμένων φθόγγων καὶ καθόλου περὶ τὴν προφοράν. Ἐθισμὸς τῶν μαθητῶν εἰς τὴν ἐλευθέραν, σαφῆ, εὐχερῆ καὶ ἀπὸ γραμματικῆς καὶ συντακτικῆς ἀπόψεως ἀκριβῆ ἔκφρασιν.

Ἀποφυγὴ τῆς ἀναιτιολογήτου παρατακτικῆς συνδέσεως προτάσεων.

3. Γραπταὶ ἐκθέσεις ὑπὸ τῶν μαθητῶν ἐπὶ θεμάτων, οἷα τὰ τῶν προφορικῶν ἐκθέσεων καὶ ὑπὸ μορφὴν μικρῶν διηγήσεων καὶ περιγραφῶν. Τήρησις, εἰ δυνατόν, καὶ ἡμερολογίων ὁμαδικῶν ἢ τῆς τάξεως. Τὰ πρὸς ἔκθεσιν θέματα δύνανται νὰ εἶναι ἢ κοινὰ διὰ πάντας τοὺς μαθητὰς ἐξευρισκόμενα ἐν συνεργασίᾳ διδασκάλου καὶ μαθητῶν, ἢ ἀτομικά, ἐκλεγόμενα ὑπὸ τῶν τελευταίων. Ἐθισμὸς τῶν μαθητῶν εἰς γλῶσσαν ἁπλῆν ὡς πρὸς τὴν συντακτικὴν πλοκήν, εἰς τὴν ὀρθὴν στίξιν, εἰς τὴν συνένωσιν λογικῶς συνανηκουσῶν προτάσεων ἢ περιόδων εἰς παραγράφους, εἰς τὴν εὕρεσιν ὀρθῆς ἐπιγραφῆς κλπ.

Ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν γραπτῶν ἐκθέσεων διαρκὴς μελέτη τῆς προτάσεως καὶ τῆς περιόδου ἀπὸ γραμματικῆς, ὀρθογραφικῆς καὶ συντακτικῆς ἀπόψεως. Ἐπίμονος παρακολούθησις τῶν μαθητῶν εἰς τὰ ζητήματα τοῦ εὐαναγνώστου τῆς γραφῆς, τῆς τηρήσεως περιθωρίου, τοῦ χωρισμοῦ εἰς παραγράφους κλπ.

Τάξις Β΄.

1. Ἀνάγνωσις ἐκ καταλλήλου συλλογῆς πεζῶν (συντόμων διηγημάτων, διηγήσεων καὶ περιγραφῶν) καὶ ποιητικῶν (δημοτικῶν καὶ ἐντέχνων) νεοελληνικῶν ἀναγνωσμάτων, ἀναφερομένων ἰδίᾳ εἰς τὴν οἰκογενειακήν, τὴν κοινοτικὴν καὶ τὴν κοινωνικὴν ζωὴν τῆς νεωτέρας Ἑλλάδος.

Γλωσσικὴ, λογικὴ καὶ πραγματικὴ ἐπεξεργασία τῶν ἀναγιγνωσκομένων, ὡς ἐν τῇ πρώτῃ τάξει.

Στοιχειώδης λογοτεχνικὴ ἐπεξεργασία τῶν ἀναγιγνωσκομένων. ὡς ἐν τῇ Α΄ τάξει. ἔτι δὲ: σύντομοι πληροφορίαι περὶ

τῶν ἐν τῇ τάξει ἀναγιγνωσκομένων εἰδῶν τοῦ λόγου (ἰδίως τοῦ διηγήματος, τῆς περιγραφῆς, τοῦ δημοτικοῦ τραγουδιοῦ).

Μετρική, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀναγινωσκομένων ποιημάτων. Ἐπανάληψις, συμπλήρωσις καὶ ἐμπέδωσις τῶν ἐν τῇ Α΄ τάξει εὑρεθέντων περὶ ἰαμβικῶν καὶ τροχαικῶν μέτρων. Τὰ περὶ τομῆς, συνιζήσεως καὶ χασμωδίας.

2. Προφορικαὶ ἐκθέσεις τῶν μαθητῶν ἐπὶ θεμάτων, τὰ ὁποῖα ἐπέζησαν οἱ ἴδιοι, ἀναφέρονται δὲ εἰς τὴν οἰκογενειακὴν καὶ σχολικήν, τὴν κοινοτικὴν καὶ κοινωνικὴν ζωήν, ὡς ἐν τῇ Α΄ τάξει. Ἐθισμὸς ἰδίως τῶν μαθητῶν εἰς τὸ νὰ ἐκλέγωσι καὶ ἐκθέτωσι τὰ οὐσιώδη καὶ μὴ ἐξέρχωνται τοῦ θέματός των.

3. Γραπταὶ ἐκθέσεις ὑπὸ τῶν μαθητῶν ἐπὶ θεμάτων, οἷα τὰ τῶν προφορικῶν ἐκθέσεων καὶ ὑπὸ μορφὴν μικρῶν διηγήσεων καὶ περιγραφῶν, ὡς καὶ ἐπιστολῶν, ὡς ἐν τῇ Α΄ τάξει. Τήρησις εἰ δυνατὸν καὶ ἀτομικῶν ἡμερολογίων ὑπὸ τῶν μαθητῶν. Ἐθισμὸς τῶν μαθητῶν εἰς τὴν κυριολεξίαν, εἰς τὴν πυκνὴν διατύπωσιν τῶν νοημάτων καὶ εἰς τὴν ἀποφυγὴν τῶν πλεονασμῶν. Προσπάθειαι αὐτῶν πρὸς σύνθεσιν μικρῶν ποιημάτων καὶ δὴ εἰς ἁπλοῦς δεκαπεντασυλλάβους στίχους.

Τάξις Γ΄.

1. Ἀνάγνωσις ἐκ καταλλήλου συλλογῆς ἢ καὶ ἐξ αὐτοτελῶν βιβλίων πεζῶν (ἰδίως ἐκτενεστέρων διηγημάτων) καὶ ποιητικῶν (ἐντέχνων καὶ δημοτικῶν, ἰδίως δὲ ἐπικολυρικῶν καὶ ἐκλογῶν ἐξ ἐπικῶν) νεοελληνικῶν ἀναγνωσμάτων. Γλωσσικά, λογικὴ καὶ πραγματικὴ ἐπεξεργασία τῶν ἀναγιγνωσκομένων, ὡς ἐν ταῖς προηγουμέναις τάξεσι.

Λογοτεχνικὴ ἐπεξεργασία τῶν ἀναγινωσκομένων. Βαθυτέρα ἐξέτασις τῶν μέσων τῆς λογοτεχνικῆς προτάσεως. Καλαισθητικὴ ἀνάγνωσις πεζῶν καὶ ἀνάγνωσις καὶ ἀπαγγελία ποιητικῶν ἔργων. Πληροφορίαι περὶ τῶν ἀναγιγνωσκομένων εἰδῶν τοῦ λόγου (ἐκτενοῦς διηγήματος, ἐπικολυρικοῦ καὶ ἐπικοῦ ποιήματος κτλ.) καὶ τῶν ἀναγιγνωσκομένων συγγραφέων.

Μετρική. Οἱ συνηθέστεροι τῶν ἰαμβικῶν στίχων (ὁ ἑνδεκασύλλαβος καὶ ὁ δωδεκασύλλαβος) καὶ ὁ τροχαικὸς ὀκτασύλλαβος. Σύγκρισις ἰαμβικοῦ καὶ τροχαϊκοῦ ρυθμοῦ. Οἱ στίχοι τοῦ τρισυλλάβου ρυθμοῦ (δακτυλικοί, ἀμφιτραχικοί, ἀναπαιστικοί). Στίχοι μικτοί, στίχοι ἐλεύθεροι.

2. Προφορικαὶ ἐκθέσεις ὑπὸ τῶν μαθητῶν, ἀνάλογοι πρὸς τὰς γινομένας εἰς τὰς προηγουμένας τάξεις.

3. Γραπταὶ ἐκθέσεις (κοιναὶ τῆς τάξεως ἢ ἀτομικαὶ τῶν μαθητῶν).

Διηγήσεις σκηνῶν καὶ γεγονότων ἐξ αὐτοψίας. Περιγραφαὶ ἀντικειμένων, ἀνθρώπων, τοπίων, κτιρίων, καταστημάτων, ἐργοστασίων κλπ. κατόπιν ἀμέσου ἀντιλήψεως. Ἐπιστολαὶ ποικίλου περιεχομένου. Ἀναμνήσεις ἐξ ἑορτῶν, ἐκδρομῶν, ταξιδίων κλπ. Ἀνάθεσις εἰς μαθητὰς περισυλλογῆς πληροφοριῶν καὶ γραπτῆς ἀνακοινώσεως αὐτῶν εἰς τὴν τάξιν. Περιλήψεις ἀναγνωσθέντων ἔργων ἢ μερῶν αὐτῶν. Προσπάθειαι τῶν μαθητῶν πρὸς σύνθεσιν μικρῶν ποιημάτων.

Τάξις Δ΄.

1. Ἀνάγνωσις ἐκ καταλλήλου συλλογῆς ἢ καὶ ἐξ αὐτοτελῶν βιβλίων πεζῶν (ἰδίως ἐκτενεστέρων διηγημάτων καὶ ἐκλογῶν ἐξ αὐτοβιογραφιῶν, ἐπιστολῶν, χαρακτηρισμῶν) καὶ ποιητικῶν (ἰδίως λυρικῶν) νεοελληνικῶν λογοτεχνημάτων. Ἀνάγκη ἐκλεκτῶν ἀποσπασμάτων ἐκ τοῦ δημωδεστέρου λόγου τῆς Βυζαντινῆς περιόδου, πεζοῦ καὶ ἐμμέτρου.

Γλωσσικὴ λογικὴ καὶ πραγματικὴ ἐπεξεργασία τῶν ἀναγινωσκομένων, ὡς ἐν ταῖς προηγουμέναις τάξεσι. Κατεύθυνσις τῆς προσοχῆς τῶν μαθητῶν εἰς τὰ ζητήματα τοῦ πλουτισμοῦ τῆς γλώσσης καὶ τῶν παραγόντων αὐτοῦ, ὡς καὶ εἰς τὰ ζητήματα τῆς καθαρότητος τῆς γλώσσης καὶ τῶν ὁρίων τῆς παραδοχῆς τῶν ξένων λέξεων.

Λογοτεχνικὴ ἐπεξεργασία τῶν ἀναγινωσκομένων. Βαθυτέρα ἐξέτασις τῶν μέσων τῆς λογοτεχνικῆς παραστάσεως. Πληροφορίαι περὶ τῶν ἀναγινωσκομένων εἰδῶν τοῦ πεζοῦ λόγου καὶ τῶν διαφόρων εἰδῶν τῆς ποιήσεως καὶ τῶν ἀναγινωσκομένων συγγραφέων. Χαρακτηρισμὸς τοῦ ὕφους τῶν ἀναγινωσκομένων πεζολόγων (πυκνόν, νευρῶδες, ἀνθηρόν, ἁπλοῦν, ἐπιτεταμένον, ἄτονον, πλαδαρόν). Καλαισθητικὴ ἀνάγνωσις πεζογραφημάτων. Ἀπαγγελία ποιημάτων.

Μετρική. Ἀνασκόπησις καὶ ἐμπέδωσις τῆς ὅλης νεοελληνικῆς στιχουργικῆς.

2. Προφορικαὶ ἐκθέσεις ὑπὸ τῶν μαθητῶν, ἀνάλογοι πρὸς τὰς γινομένας εἰς τὰς προηγουμένας τάξεις. Ἄσκησις ἐπίσης τῶν μαθημάτων εἰς τὴν διὰ συνεχοῦς λόγου ἔκθεσιν ἀτομικῶν αὐτῶν ἐργασιῶν μὲ τὴν βοήθειαν μόνον σημειώσεων.

3. Γραπταὶ ἐκθέσεις. Ἐκθέσεις παντοειδοῦς περιεχομένου κατ' ἐλευθέραν ἐκλογὴν τῆς τάξεως ἢ ἑνὸς ἑκάστου τῶν μαθητῶν, ἰδίως δὲ περιλήψεις ἀναγνωσθέντων λογοτεχνημάτων καὶ κρίσεις ἐπ' αὐτῶν, ταξινομήσεις διδαχθέντος ὑλικοῦ ἐκ τῶν διαφόρων μαθημάτων, μικραὶ πραγματεῖαι ἐπ' αὐτοῦ, χαρακτηρισμοὶ καὶ ἡμερολόγια ἐργασίας καὶ ζωῆς ὁμάδων καὶ τάξεως. Συνέχισις τῶν ποιητικῶν ἀσκήσεων τῶν μαθητῶν.

Τάξις Ε΄

1 Ἀνάγνωσις ἐκ καταλλήλου συλλογῆς ἢ καὶ ἐξ αὐτοτελῶν βιβλίων ἐκλεκτῶν σελίδων τῆς ἀπὸ τοῦ 1453 – 1830 (ἱδρύσεως τοῦ Ἑλλην. Κράτους) νεοελληνικῆς λογοτεχνίας καθὼς καὶ ἄλλων ἀξιολόγων ἔργων τῶν νεωτέρων χρόνων.

Γλωσσική, λογικὴ καὶ πραγματικὴ ἐπεξεργασία τῶν ἀναγιγνωσκομένων, ὡς ἐν τῇ Δ΄ τάξει.

Λογοτεχνικὴ ἐπεξεργασία τῶν ἀναγιγνωσκομένων ἔργων. Χαρακτηρισμὸς τοῦ ὕφους τῶν ἀναγιγνωσκομένων συγγραφέων. Τὰ περὶ θεάτρου ἐν παραλληλισμῷ πρὸς τὸ ἀρχαῖον θέατρον. Ἡ ἐπίδρασις τοῦ ἀρχαίου θεάτρου ἐπὶ τὸ νεοελληνικόν. Τὰ νεοελληνικὰ θεατρικὰ εἴδη. Πληροφορίαι περὶ τῶν ἀναγινωσκομένων συγγραφέων. Συνοπτικὴ ἱστορία τῆς νεοελληνικῆς λογοτεχνίας ἀπὸ τοῦ 1453--1830. Ἀπαγγελία ἢ καὶ παράστασις ἀπὸ σκηνῆς ἀναγνωσθέντων θεατρικῶν ἔργων.

Μετρική. Εὕρεσις ὑπὸ τῶν μαθητῶν τῆς στιχουργικῆς ἑκάστου τῶν διδασκομένων ποιημάτων.

2. Προφορικαὶ ἐκθέσεις ὑπὸ τῶν μαθητῶν, ὡς ἐν τῇ Δ΄ τάξει. Μικραὶ διαλέξεις ὑπ' αὐτῶν. Ἡ τέχνη τῆς διαλέξεως.

3. Γραπταὶ ἐκθέσεις, ὡς ἐν τῇ Δ΄ τάξει, ἔτι δὲ ἀναπτύξεις διαφόρων θεμάτων ἐξ ἀφορμῆς ἀναγιγνωσκομένων ἔργων, κριτικαὶ ἔργων, ἀτομικῶς ἢ ὁμαδικῶς ἀναγνωσθέντων καὶ περιγραφαὶ καὶ ἀναλύσεις ἔργων τέχνης.

Ποιητικαὶ ἀσκήσεις τῶν μαθητῶν.

Τάξις Ϛ΄.

1. Ἀνάγνωσις ἐκ καταλλήλου συλλογῆς ἢ καὶ ἐξ αὐτοτελῶν βιβλίων ἀξιολόγων ἔργων ἐκ τῶν διαφόρων εἰδῶν τῆς τε νεοελληνικῆς ἀπὸ τῆς ἱδρύσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους μέχρι σήμερον καὶ τῆς ξένης πεζογραφίας καὶ ποιήσεως.

Γλωσσική, λογικὴ καὶ πραγματικὴ ἐπεξεργασία τῶν ἀναγιγνωσκομένων, ὡς ἐν τῇ Ε΄ τάξει.

Λογοτεχνικὴ ἐπεξεργασία τῶν ἀναγιγνωσκομένων ἔργων

4. Εἰς τὰ Γαλλικὰ (σελ. 29–32).

Ἐν ἀρχῇ τοῦ μαθήματος προτάσσεται ὁ σκοπὸς αὐτοῦ ὡς ἑξῆς :

Σκοπὸς τῆς διδασκαλίας τῶν Γαλλικῶν εἶναι :

α) Ἡ ἐπαρκὴς ἐξοικείωσις τῶν μαθητῶν εἰς τὴν Γαλλικὴν γλῶσσαν, ὥστε οὗτοι ἐν τέλει 1) νὰ ἔχουν ἀποκτήσει ἱκανὴν εὐχέρειαν εἴτε τὴν προφορικὴν καὶ τὴν γραπτὴν χρῆσιν αὐτῆς, 2) νὰ δύνανται νὰ κατανοοῦν εὐκόλως Γαλλικὰ κείμενα ἄνευ ἐπικουρίας ἢ μετὰ μικρᾶς.

β΄) Ἡ δι' ἰδίας τῶν μαθητῶν ἀναγνώσεως κατανόησις καὶ ἐκτίμησις ἔργων τῶν κυριωτέρων ἀντιπροσώπων τῆς κλασσικῆς καὶ νεωτέρας Γαλλικῆς λογοτεχνίας καὶ ἐνίσχυσις τοῦ διαφέροντος αὐτῶν πρὸς τὸ λογοτεχνικῶς ὡραῖον καί

γ΄) Ἡ δι' ἰδίας τῶν μαθητῶν ἀναγνώσεως κατανόησις καὶ ἐκτίμησις καὶ τῶν λοιπῶν πλὴν τῆς Λογοτεχνίας στοιχείων τοῦ νέου Γαλλικοῦ πολιτισμοῦ, ὡς καὶ τῆς ἐπιδράσεως αὐτοῦ ἐπὶ τὸν σύγχρονον πολιτισμόν.

Μετὰ τὸν σκοπὸν τίθεται τὸ πρόγραμμα τῶν Γαλλικῶν τῆς πρώτης τάξεως ὡς ἀκολούθως.

Τάξις Α΄

1. Φωνητικαὶ καὶ συλλαβιστικαὶ ἀσκήσεις ἐπὶ λέξεων καὶ φράσεων, ἐξαχθεισῶν ἐξ ἀμέσου ἐποπτικῆς διδασκαλίας.

2. Ἀνάγνωσις καὶ ἑρμηνεία. α΄) φράσεων καὶ ἁπλουστάτων περιγραφῶν καὶ διηγήσεων ἐξαγομένων ἐξ ἀμέσου καὶ ἐποπτικῆς τῶν πραγμάτων διδασκαλίας ἀναφερομένων εἰς τὸ σχολεῖον καὶ τὴν ὅλην σχολικὴν ζωὴν καί

β΄) Σχετικῶν πρὸς τὴν ὕλην ταύτην ἀναγνωσμάτων καὶ ποιηματίων ἐκ καταλλήλου βιβλίου. Ἀπομνημόνευσις τῶν ἑκάστοτε ἀπαντωσῶν νέων λέξεων καὶ φράσεων καὶ ἀπαγγελία ἀπὸ στήθους ἐνίων ἐκ τῶν ποιηματίων

3. Τὰ πρὸς σχηματισμὸν ἁπλουστάτων φράσεων ἀπαραίτητα ἐκ τοῦ ὁμαλοῦ ἰδίως τυπικοῦ τῆς Γραμματικῆς (ἄρθρον, ὄνομα, τὰ μᾶλλον εὔχρηστα ῥήματα εἰς τὸν ἐνεστῶτα, ἀριθμητικά, αἱ κυριώτεραι ἀντωνυμίαι), καὶ ἐκ τοῦ Συντακτικοῦ θέσις τῶν λέξεων ἐν τῇ φράσει, ἐν ἀντιπαραβολῇ πρὸς τὴν Ἑλληνικὴν σύνταξιν, ἐξαγόμενα ἐκ τῶν ἑκάστοτε ἀναγιγνωσκομένων.

4. Ἄσκησις εἰς τὸ γαλλιστὶ διαλέγεσθαι διὰ συνομιλίας ἀναφερομένης εἰς τὰ ἑκάστοτε ἀναγινωσκόμενα

5. Ἄσκησις εἰς τὸ γαλλιστὶ γράφειν α΄) δι' ἀντιγραφῆς κατ' οἶκον, β΄) διὰ γραφῆς καθ' ὑπαγόρευσιν γ΄) διὰ τῆς γραφῆς ἀποκρίσεων εἰς δεδομένας ἐρωτήσεις σχετικὰς πρὸς τὰ ἑκάστοτε ἀναγινωσκόμενα, δ) ἁπλούστατα θέματα ἐκ τῆς Ἑλληνικῆς εἰς τὴν Γαλλικὴν (στηριζόμενα ἐπὶ τῶν δεδιδαγμένων) πρὸς ἐμπέδωσιν τῶν κτηθεισῶν λεξιλογικῶν, γραμματικῶν καὶ συντακτικῶν γνώσεων.

γ΄) Τὸ πρόγραμμα τῶν τάξεων Β΄, Γ΄ καὶ Δ΄ μεταρρυθμίζεται ὡς ἀκολούθως:

Τάξις Β΄.

1. Ἀνάγνωσις καὶ ἑρμηνεία: α΄) περιγραφῶν καὶ διηγήσεων, ἐξαγομένων ἐξ ἀμέσου καὶ ἐποπτικῆς πραγμάτων ἢ εἰκόνων διδασκαλίας καὶ ἀναφερομένων εἰς τὴν οἰκίαν, τὴν οἰκιακὴν ζωήν, ὡς καὶ εἰς τὸ ἀνθρώπινον σῶμα καὶ τὰς ἀνάγκας αὐτοῦ, καὶ β΄) σχετικῶν πρὸς τὴν ἀνωτέρω ὕλην ἀναγνωσμάτων καὶ ποιημάτων ἐκ καταλλήλου βιβλίου. Ἀπομνημόνευσις τῶν ἑκάστοτε ἀπαντωμένων νέων λέξεων καὶ φράσεων καὶ ἀπαγγελία ἀπὸ στήθους ἐνίων ἐκ τῶν ποιημάτων.

2. Γραμματική: Ἀναθεώρησις, συμπλήρωσις, ταξινόμησις τῶν προκτηθεισῶν γνώσεων. Διδασκαλία τῶν μᾶλλον εὐχρήστων ῥηματικῶν τύπων (παρατατικὸς μέλλων, ἱστορικὸς ἀόριστος, παρακείμενος). Ἐπίθετα, ἐπιρρήματα. Ἐκ τοῦ Συντακτικοῦ, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἑκάστοτε ἀναγινωσκομένων, διδασκαλία τῶν συντακτικῶν φαινομένων ἐν ἀντιπαραβολῇ πρὸς τὴν Ἑλληνικὴν σύνταξιν.

3. Ἄσκησις εἰς τὸ Γαλλιστὶ διαλέγεσθαι ὡς ἐν τῇ Α΄ τάξει.

4. Ἄσκησις εἰς τὸ Γαλλιστὶ γράφειν, ὡς ἐν τῇ Α΄ τάξει, ἔτι δὲ α΄) δι' ἐγγράφου ἀποδόσεως ἀναγνωσθείσης ὕλης καὶ β΄) διὰ γραπτῶν κατὰ δεκαπενθήμερον μεταφράσεων ἐκ τοῦ Ἑλληνικοῦ εἰς τὸ Γαλλικὸν καὶ τἀνάπαλιν εὐκόλων γυμνασμάτων σχετικῶν πρὸς τὴν κατ' αὐτὸ διδαχθεῖσαν ὕλην.

Κείμενα. Διάφορα ὁμαλὰ ἀναγνώσματα ἀπὸ τὸν κόσμον τοῦ παιδιοῦ. Μῦθοι, περιγραφαί, ἀφηγήσεις, παροιμίαι, ἀνάλογα ποιήματα.

Τάξις Γ΄.

1. Ἀνάγνωσις καὶ ἑρμηνεία α΄) περιγραφῶν καὶ διηγήσεων ἐξαγομένων ἐξ ἀμέσου καὶ ἐποπτικῶν εἰκόνων διδασκαλίας καὶ ἀναφερομένων εἰς τὴν πόλιν καὶ τὴν ζωὴν αὐτῆς (οἰκονομικήν, συγκοινωνιακήν, πνευματικήν καὶ λοιπὴν) καὶ β΄) σχετικῶν πρὸς τὴν ἀνωτέρω ὕλην ἀναγνωσμάτων καὶ ποιημάτων ἐκ καταλλήλου βιβλίου, ὧν ἱκαναὶ δύνανται νὰ ἔχουν ὡς τοπικὴν βάσιν τὴν Γαλλίαν.

Τὰ πραγματικοῦ περιεχομένου ἀναγνώσματα θὰ ὑποχωροῦν ὀλίγον κατ' ὀλίγον πρὸ τῶν λογοτεχνικῶν τοιούτων. Ἀπομνημόνευσις τῶν ἑκάστοτε ἀπαντωσῶν λέξεων καὶ φράσεων καὶ ἀπαγγελία ἀπὸ στήθους ἐνίων ἐκ τῶν ποιημάτων.

2. Γραμματική: Ἀναθεώρησις τῶν διδαχθέντων. Συμπλήρωσις ταῦ ἀνωμάλου ἰδίως τυπικοῦ τῆς Γραμματικῆς καὶ τοῦ Συντακτικοῦ. Παράγωγα καὶ Σύνθετα. Ἐγκλίσεις. Χρῆσις τῶν χρόνων. Ἀπαρέμφατον, ἐνεργητικὴ μετοχή, παθητικὴ μετοχή. Μεταβατικά, ἀμετάβατα, αὐτοπαθῆ, ἀπρόσωπα ῥήματα.

3. Ἀσκήσεις εἰς τὸ Γαλλιστὶ διαλέγεσθαι, ὡς ἐν ταῖς προηγουμέναις τάξεσι.

4. Ἄσκησις εἰς τὸ Γαλλιστὶ γράφειν: α΄) δι' ἐγγράφου περιλήψεως ἀναγνωσθείσης ὕλης, β΄) διὰ διαφόρων γυμνασμάτων ἐπὶ τῶν διδαχθέντων ἐκ τῆς γραμματικῆς καὶ τοῦ συντακτικοῦ, γ΄) δι' ἐγγράφων μεταφράσεων ἐκ τοῦ Ἑλληνικοῦ εἰς τὸ Γαλλικὸν καὶ τἀνάπαλιν καὶ δ΄) δι' ἐγγράφων συνθέσεων ποικίλου περιεχομένου.

Τάξις Δ΄.

1. Ἀνάγνωσις καὶ ἑρμηνεία περιγραφῶν καὶ διηγήσεων ἀναφερομένων εἰς τὴν ἠθικήν, πνευματικὴν καὶ κοινωνικὴν δρᾶσιν τοῦ ἀνθρώπου. Ζωηραὶ καὶ παραστατικαὶ περιγραφαὶ ἐκ τῆς Γαλλικῆς ζωῆς, Ἱστορίας καὶ Μυθολογίας. Βιογραφικαὶ προσωπογραφίαι μεγάλων ἀνδρῶν, Λογοτεχνικὰ ἀποσπάσματα ποικίλου περιεχομένου ἐκ νεωτέρων συγγραφέων.

Ἀπομνημόνευσις τῶν ἑκάστοτε ἀπαντωσῶν νέων λέξεων καὶ φράσεων καὶ ἀπαγγελία ἀπὸ στήθους ἐνίων ποιημάτων.

2. Γραμματική: Ἀναθεώρησις τῶν διδαχθέντων καὶ συμπλήρωσις αὐτῶν. Χρῆσις τῆς ὑποτακτικῆς. Συμφωνία χρόνων καὶ ἐγκλίσεων. Συνθετώτερα συντακτικὰ φαινόμενα, ἐν ἀντιπαραβολῇ πρὸς τὰ τῆς Ἑλληνικῆς συντάξεως, ἐπὶ τῇ βάσει δεδομένων ἀσκήσεων καὶ τῶν ἑκάστοτε ἀναγινωσκομένων.

3. Ἄσκησις εἰς τὸ Γαλλιστὶ διαλέγεσθαι, ὡς ἐν ταῖς προηγουμέναις τάξεσι.

4. Ἄσκησις εἰς τὸ Γαλλιστὶ γράφειν ὡς ἐν τῇ Γ΄ τάξει.

Γαλλικά. Τάξις Ϛ΄.

1. Ἀνάγνωσις καὶ ἑρμηνεία τεμαχίων τοιούτων, ὥστε νὰ ἐπιτυγχάνεται ἡ μεθοδικωτέρα γνῶσις καὶ διδασκαλία τῆς κλασσικῆς Γαλλικῆς λογοτεχνίας καὶ τοῦ Γαλλικοῦ πολιτισμοῦ τῶν νεωτέρων χρόνων.

Πρὸς τοῦτο δύνανται νὰ χρησιμοποιηθῶσιν ἀναγνωστικὰ ἐξ ἀποσπασμάτων ἢ αὐτοτελῶν ἐκλεκτῶν πεζογραφημάτων ἢ ποιημάτων καταλλήλως συντιθέμενα ἐκ τῶν Corneille καὶ Racine, Molière, Lafontaine, Sainte Beuve à france, Biunetière, Jaine, Bossuet, Descartes, Voltairs, Pascal, Rousseau, Montaigne, Michelet, Montesqueu, Sevigné, Mirabeau, Stendhal, Balzak, Flaubert, V. Hugo, Verlaine, Verhäireu, Fabre, Romain, Rolland e.t.c.

Ἀποσπάσματα ἐκ τῶν περὶ Γαλλικῆς λογοτεχνίας μελετῶν τῶν G. Paris καὶ Bedier.

Συστηματικωτέρα σύγκρισις τῆς Γαλλικῆς λογοτεχνίας πρὸς τὴν Νεοελληνικὴν καὶ ἔλεγχος τῆς ἐπιδράσεως τῆς πρώτης ἐπὶ τῆς δευτέρας.

Εἰς τὴν ἱστορίαν (σελ. 33—36).

α΄) Ἐν ἀρχῇ τοῦ μαθήματος προτάσσεται ὁ σκοπὸς αὐτοῦ ὡς ἑξῆς:

Σκοποὶ τῆς διδασκαλίας τῆς Ἱστορίας εἶναι : α΄) Ἡ μόρφωσις τῆς ἱστορικῆς σκέψεως τῶν μαθητῶν, ἤτοι τῆς ἱκανότητος, ὅπως ἀντιλαμβάνωνται ἑκάστην μὲν ἐποχὴν τῆς ζωῆς ἑνὸς λαοῦ ὡς σταθμὸν ἐξελίξεώς του ἐκ τῆς προηγουμένης διὰ τὴν μέλλουσαν, ἑκάστην δὲ ἐκδήλωσιν τῆς ζωῆς του εἰς τὴν ἐποχὴν αὐτὴν ὡς συνεχομένην σιτιωδῶς πρὸς ὅλας τὰς λοιπάς, πρὸς τὴν ποιότητα τοῦ φυσικοῦ περιβάλλοντός του καὶ τὰς ἐκδηλώσεις τῆς ζωῆς τῶν ἄλλων λαῶν, μὲ τὸν τρόπον δὲ αὐτὸν ἀντιληφθοῦν καὶ τὸ παρὸν διὰ τοῦ παρελθόντος ὡς σταθμὸν προσπαθείας τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς πρὸς περαιτέρω ἐξέλιξιν, β΄) ἡ ὑπὸ τὸ ἀνωτέρω πνεῦμα κατανόησις ὑπὸ τῶν μαθητῶν τῆς ἐξελίξεως τῆς Ἱστορίας τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους καὶ τῆς συνεχομένης πρὸς αὐτὴν ἱστορίας τῶν ἄλλων ἐθνῶν, ἰδίως δὲ ἡ κατανόησις τῆς ἐξελίξεως τῶν κυριωτέρων στοιχείων τοῦ τε πνευματικοῦ καὶ τοῦ οἰκονομικοῦ πολιτισμοῦ, ἰδίως δὲ τοῦ Ἑλληνικοῦ καὶ γ΄) ἡ διὰ τῆς προσηκούσης ὑπὸ τῶν μαθητῶν ἐκτιμήσεως τῆς μέχρι τοῦδε ὑπό τε τοῦ Ἑλληνικοῦ ἰδίως ἔθνους καὶ ὑπὸ τῶν λοιπῶν ἐθνῶν συντελεσθείσης ἐργασίας εἰς τὰ διάφορα πεδία τοῦ πολιτισμοῦ ἀνάπτυξις 1) τῶν σχετικῶν πρὸς τὰ ποικίλα εἴδη τῶν συμφερόντων των, τοῦ θρησκευτικοῦ, τοῦ οἰκονομικοῦ, τοῦ ἐπιστημονικοῦ, τοῦ καλλιτεχνικοῦ καὶ τῶν ποικίλων ἐκφάνσεων τοῦ ἠθικοῦ, 2) ὅλως ἰδιαιτέρως τῆς ἀφοσιώσεως πρὸς τὴν πατρίδα καὶ τὰ ἐκπολιτιστικὰ της ἰδεώδη καὶ τῆς ἐφέσεως, ὅπως, ἐν σαφεῖ ἐπιγνώσει τῶν πρὸς αὐτὴν πολιτειακῶν ὑποχρεώσεών των συμμετάσχουν ἐνεργῶς εἰς τὴν πρὸς ἐπίτευξιν αὐτῶν ὑπὸ τῆς Ἑλληνικῆς πολιτείας κατευθυνομένην κοινὴν ὅλων τῶν πολιτῶν της, ἐργασίαν, ἡ ὁποία οὐχ ἧττον θὰ δίδῃ τὴν προσήκουσαν σημασίαν καὶ εἰς τὴν ἀνάλογον ἐργασίαν τῶν ξένων ἐθνῶν καὶ τῶν προηγηθεισῶν ἐποχῶν, μήτε ὑποτιμῶσα μήτε ὑπερτιμῶσα αὐτήν.

Τὸ πρόγραμμα μεταρρυθμίζεται ὡς ἀκολούθως:

Πρώτη τάξις.

Εἰσαγωγὴ εἰς τὴν ἱστορίαν (διαίρεσις ἱστορίας· προϊστορία καὶ κυρίως ἱστορία. Πηγαὶ καὶ βοηθήματα τῆς ἱστορίας).

Προϊστορικὴ Ἑλλὰς (Πελασγοὶ ἢ Προέλληνες, Κρῆτες. Κυκλάδιοι, Μυκηναῖοι. Ἡ ἐμφάνισις τῶν ἑλληνικῶν φύλων καὶ αἱ ἱδρυθεῖσαι ὑπ' αὐτῶν πολιτεῖαι. Ὁ δημόσιος καὶ ἰδιωτικὸς βίος τῶν πρώτων Ἑλλήνων μέχρι τῆς λεγομένης καθόδου τῶν Δωριέων. Οἱ περὶ τῶν θεῶν καὶ ἡρώων μῦθοι τῶν Ἑλλήνων, Τρῶες. Τρωϊκὸς πόλεμος.

Ἑλληνικὴ ἱστορία ἀπὸ τῆς καθόδου τῶν Δωριέων μέχρι τῶν μηδικῶν χρόνων.

Δευτέρα τάξις.

Σύντομος ἱστορία τῶν ἀρχαίων ἀνατολικῶν λαῶν (Αἰγυπτίων, Ἀσυρίων, Βαβυλωνίων, Μήδων, Περσῶν, Φοινίκων κ.λ. Ἑβραίων).

Ἑλληνικὴ ἱστορία ἀπὸ τῶν μηδικῶν πολέμων μέχρι τοῦ θανάτου τοῦ μεγάλου Ἀλεξάνδρου.

Τρίτη τάξις.

Ἑλληνικὴ ἱστορία ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ μεγάλου Ἀλεξάνδρου μέχρι τῆς ὑπὸ τοὺς Ρωμαίους ὑποταγῆς τῆς Ἑλλάδος καὶ τῶν ἑλληνιστικῶν πολιτειῶν.

Προϊστορία τῆς Εὐρώπης.

Ρωμαϊκὴ ἱστορία μέχρι τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου.

Τετάρτη τάξις.

Ἱστορία τῶν μέσων χρόνων, ἀπὸ τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου, μέχρι τῆς ἀνακαλύψεως τῆς Ἀμερικῆς, εὐρύτερον ἐκτιθεμένης τῆς Βυζαντιακῆς ἱστορίας, μέχρι τῆς ἁλώσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως ὑπὸ τῶν Τούρκων.

Πέμπτη τάξις.

Ἱστορία τῶν νεωτέρων χρόνων ἀπὸ τῆς ἀνακαλύψεως τῆς Ἀμερικῆς μέχρι τοῦ συνεδρίου τῆς Βιέννης.

Ἱστορία τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους ἀπὸ τῆς ἁλώσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως ὑπὸ τῶν Τούρκων μέχρι τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως.

Ἕκτη τάξις.

Ἱστορία τῶν νεωτέρων χρόνων μέχρι τῶν ἡμερῶν ἡμῶν ἐκτενέστερον ἐκτιθεμένης τῆς ἀπὸ τοῦ 1821 ἱστορίας τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους, ἐκτενῶς δέ πως καὶ τῆς τῶν γειτόνων λαῶν τῆς Ἑλλάδος.

Γενικὴ ἐπισκόπησις τῶν περιόδων τῆς ἱστορίας καὶ ἰδίᾳ τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος.

Σημείωσις: Ἐν ἑκάστῃ τάξει διδάσκονται κυρίως τὰ σπουδαιότατα πολιτικὰ καὶ στρατιωτικὰ γεγονότα καὶ τὰ δημιουργήματα τοῦ πολιτισμοῦ τῶν λαῶν.

ΑΓΩΓΗ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΟΥ

Ἕκτη τάξις. Ὥρα 1.

Σκοπὸς καὶ ὠφέλεια τῆς ἀγωγῆς τοῦ πολίτου.

Γένεσις καὶ ἀνάπτυξις τῆς ἀνθρωπίνης κοινωνίας. Τὸ δίκαιον ἐν τῇ κοινωνίᾳ. Πηγαὶ καὶ διαίρεσις τοῦ δικαίου. Ἔννοια, σκοπὸς καὶ στοιχεῖα τῆς πολιτείας. Ἔννοια καὶ στοιχεῖα τοῦ Ἔθνους. Εἴδη τῆς πολιτείας. Τριχοτομία τῆς πολιτείας. Ἔννοια τοῦ πολιτεύματος καὶ διαίρεσις τῶν πολιτευμάτων κατ' Ἀριστοτέλην. Τὰ σύγχρονα πολιτεύματα.

Ἑλληνικὴ πολιτεία. Ἱστορία τῆς Ἑλληνικῆς πολιτείας. Ἐκτελεστική, νομοθετικὴ καὶ δικαστικὴ ἐξουσία. Ἀρμοδιότης τῶν Ὑπουργείων. Συμβούλια. Διοικητικὴ διαίρεσις τῆς Ἑλλάδος. Δῆμοι καὶ Κοινότητες. Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος. Ἡ ἐκπαίδευσις ἐν Ἑλλάδι.

Κοινωνία τῶν Ἐθνῶν καὶ ἡ διεθνὴς θέσις τῆς Ἑλλάδος.

Πατρίς, σημαία, ὁ Ἐθνικὸς Ὕμνος, Ἐθνικὴ ἑορτὴ καὶ ἐθνικαὶ ἐπέτειοι. Καθήκοντα καὶ δικαιώματα τοῦ πολίτου.

6. Εἰς τὰ Μαθηματικὰ καὶ τὴν Κοσμογραφίαν.

α) Ἡ ἐπικεφαλίς: Μαθηματικὰ καὶ Κοσμογραφία.

β) Ἐν ἀρχῇ καὶ μετὰ τὴν ἐπικεφαλίδα (σελ. 37) τίθεται ὁ σκοπὸς ὡς ἀκολούθως: Σκοποὶ τῆς διδασκαλίας τῶν Μαθηματικῶν εἶναι:

α) Ἡ ἀνάπτυξις τῆς ἱκανότητος τῶν μαθητῶν, 1) εἰς τὴν ἀσφαλῆ, εὔκολον καὶ ταχεῖαν ἐκτέλεσιν ἀριθμητικῶν ὑπολογισμῶν μὲ διάφορα εἴδη ἀριθμῶν καὶ τὴν ἀκριβῆ ἀντίληψιν τῶν γεωμετρικῶν μορφῶν, τῶν ἰδιοτήτων των καὶ τῶν πρὸς ἀλλήλας σχέσεών των καὶ 2) εἰς τὴν κατανόησιν τῆς ἀμοιβαίας ἐξαρτήσεως τῶν μεταβλητῶν μεγεθῶν καὶ ποσῶν ἐπὶ τῷ τέλει τῆς ὑπὸ τῶν μαθητῶν αὐτοτελοῦς λύσεως προβλημάτων τῆς καθ' ἡμέρας ζωῆς καὶ τῆς ἀκριβεστέρας κατανοήσεως τῶν ἀντικειμένων καὶ φαινομένων τοῦ περιβάλλοντος διὰ τοῦ μαθηματικοῦ προσδιορισμοῦ τῆς μορφῆς, τῶν διαστάσεων, τοῦ πλήθους καὶ τῶν ἐννόμων αὐτῶν σχέσεων.

β) Ἡ ἐξοικείωσις τῶν μαθητῶν εἰς τὸν μαθηματικὸν τρόπον τοῦ συλλογίζεσθαι καὶ ἀποδεικνύειν καὶ εἰς τὴν διακρίνουσαν αὐτὸν ἀκρίβειαν, τάξιν καὶ ἀντικειμενικότητα, ὡς καὶ τὴν μετὰ σαφηνείας καὶ βραχύτητος διατύπωσιν τῶν σχετικῶν νοημάτων καὶ

γ) Ἡ ὑπὸ τῶν μαθητῶν μόρφωσις τῆς ἀντιλήψεως, ὅτι ἡ Μαθηματικὴ εἶναι αὐτοτελῶς διατεταγμένη ἐπιστήμη, συντελέσασα εἰς τὴν λύσιν σπουδαιοτάτων προβλημάτων τῆς φύσεως καὶ τῆς ζωῆς καὶ βοηθήσασα τὸ καθ' ἑαυτὴν εἰς τὴν ἐξέλιξιν τοῦ πνευματικοῦ πολιτισμοῦ.

Σκοπὸς τῆς διδασκαλίας τῆς Κοσμογραφίας εἶναι ἡ ὑπὸ τῶν μαθητῶν κατανόησις τῶν οὐρανίων σωμάτων καθ' ἑαυτὰ καὶ ἐν ταῖς πρὸς ἄλληλα σχέσεσι, ὡς καὶ τῶν διεπόντων τὰς σχέσεις ταύτας σταθερῶν καὶ ἀπαραβάτων νόμων.

γ) Τὸ πρόγραμμα τῆς Ἀριθμητικῆς τῆς Α΄ τάξεως (σελ. 37), διαρρυθμίζεται ὡς ἑξῆς :

1. Ἀριθμητική.

Ἐπανάληψις μετὰ βαθυτέρας ἐξετάσεως καὶ ἐπέκτασις τῶν

γνώσεων περι τῶν πράξεων ἐπὶ τῶν ἀκεραίων ἀριθμῶν διὰ καταλλήλων προβλημάτων.

Συντομίαι καὶ δοκιμαὶ τῶν πράξεων. Συστηματικὴ καλλιέργεια τοῦ ἀπὸ μνήμης λογισμοῦ.

Αἱ θεμελιωδέστεραι ἰδιότητες τῶν ἀκεραίων μὲ ἀφετηρίαν κατάλληλα προβλήματα συγκεκριμένης φύσεως. Ἐφαρμογαὶ αὐτῶν εἰς τὰς συντομίας τῶν πράξεων καὶ τὸν ἀπὸ μνήμης λογισμόν.

Γινόμενον πολλῶν παραγόντων. Δυνάμεις, ἔννοια καὶ θεμελιώδεις ἰδιότητες αὐτῶν. Διαιρετότης. Χαρακτῆρες διαιρετότητος διὰ 2, 5, 3, 9, 4, 25, 8, 125, 12, 100 κλπ. Πρῶτοι καὶ σύνθετοι ἀριθμοί. Μέγιστος κοινὸς διαιρέτης καὶ ἐλάχιστον κοινὸν πολλαπλάσιον ἀριθμῶν.

Κλασματικοὶ ἀριθμοί. Ἰδιότητες αὐτῶν. Πράξεις ἐπὶ τῶν κλασματικῶν ἀριθμῶν διὰ καταλλήλων προβλημάτων. Σύνθετα κλάσματα. Λύσις προβλημάτων διὰ τῆς μονάδος. Καλλιέργεια τοῦ ἀπὸ μνήμης λογισμοῦ.

Γενίκευσις τῶν προβλημάτων διὰ τῆς παραστάσεως τῶν τιμῶν τῶν διαφόρων ποσῶν διὰ γραμμάτων καὶ λύσις τοιούτων προβλημάτων. Ἀριθμητικοὶ τύποι.

Δεκαδικὰ κλάσματα καὶ δεκαδικοὶ ἀριθμοί. Ἰδιότητες αὐτῶν. Πράξεις ἐπ' αὐτῶν διὰ καταλλήλων προβλημάτων. Καλλιέργεια τοῦ ἀπὸ μνήμης λογισμοῦ. Τροπὴ κλασμάτων εἰς δεκαδικοὺς ἀριθμούς. Περιοδικὰ δεκαδικὰ κλάσματα καὶ τροπὴ αὐτῶν εἰς κοινά.

Ἔννοια τῆς ρίζης. Πρακτικὴ εὕρεσις τῆς τετραγωνικῆς ρίζης.

Μονάδες διαφόρων ποσῶν, πολλαπλάσια καὶ ὑποπολλαπλάσια τῶν διαφόρων μονάδων. Μετρικὸν σύστημα τῆς πατρίδος. Μετρικὰ συστήματα τῶν σπουδαιοτέρων κρατῶν.

Συμμιγεῖς ἀριθμοί. τροπὴ αὐτῶν εἰς μονάδας μιᾶς τάξεώς των, τροπὴ συγκεκριμένων ἀριθμῶν εἰς συμμιγεῖς. Πράξεις ἐπὶ τῶν συμμιγῶν διὰ καταλλήλων προβλημάτων. Καλλιέργεια τοῦ ἀπὸ μνήμης λογισμοῦ.

Προβλήματα ἐπὶ πάσης τῆς δεδιδαγμένης ὕλης ποικίλου περιεχομένου, ἀναγομένου εἰς τὸν κύκλον τῶν γνώσεων τῶν μαθητῶν, τὰς ὁποίας ἔχουν ἀποκομίσει ἐκ τῆς μέχρι τοῦδε ζωῆς των καὶ ἐκ τῆς διδασκαλίας τῶν διαφόρων μαθημάτων. Μετὰ ταῦτα ἐπακολουθοῦν τά: 2. Πρακτικὴ Γεωμετρία κλπ.

δ) Τὸ πρόγραμμα τῆς Ἀριθμητικῆς τῆς Β΄ τάξεως σελ. 38—39, μέχρι τοῦ 2. Πρακτικὴ Γεωμετρία) τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς:

1. Ἀριθμητική. Λόγοι καὶ ἀναλογίαι. Αἱ κυριώτεραι τῶν ἰδιοτήτων αὐτῶν ἁπλῆ καὶ σύνθετος μέθοδος τῶν τριῶν.

Προβλήματα τῶν ποσοστῶν, τοῦ τόκου, τῆς ἑταιρείας, τῆς μίξεως, τοῦ μέσου ὅρου καὶ τοῦ μερισμοῦ εἰς μέρη ἀνάλογα.

Λύσις προβλημάτων δι' ὅλων τῶν δυνατῶν μεθόδων. Καλλιέργεια τοῦ ἀπὸ μνήμης λογισμοῦ. Ἄσκησις εἰς τὴν γενικοποίησιν καὶ ἔκφρασιν τῶν κανόνων διὰ γραμμάτων.

Προβλήματα ἐπὶ πάσης τῆς δεδιδαγμένης ὕλης, ὡς ἐν τῇ Α΄ τάξει, ἔτι δὲ καὶ ἐκ τοῦ κοινοτικοῦ καὶ κρατικοῦ βίου, ἐνέχοντα στοιχεῖα κοινωνικῆς μορφώσεως (π. χ. προϋπολογισμοῦ κοινότητος σχολικῆς ἐπιτροπῆς, Τραπεζῶν, Ταμείου Ἀσφαλείας, Χαρτοσήμου, Ταμιευτηρίων).

Αἱ κυριώτεραι τῶν ἰδιοτήτων ἰσότητος καὶ ἀνισότητος, προσθέσεως, ἀφαιρέσεως, πολλαπλασιασμοῦ καὶ διαιρέσεως τῶν ἀκεραίων καὶ κλασματικῶν ἀριθμῶν, θεωρητικῶς πῶς ἐξεταζόμεναι. Λόγος δύο ποσῶν καὶ σχέσις αὐτοῦ πρὸς τὸν λόγον τῶν ἀριθμῶν τῶν παριστώντων τὰ μεγέθη τῶν ποσῶν τούτων, αἱ κυριώτεραι τῶν ἰδιοτήτων τῶν ἀναλογιῶν θεωρητικῶς ἐξεταζόμεναι.

2. Πρακτικὴ Γεωμετρία κλπ.

ε) Τὸ πρόγραμμα τῆς Γ΄ τάξεως (σελ. 39—40) τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς:

1. Ἄλγεβρα. Ἡ γλῶσσα τῆς Ἀλγέβρας (χρῆσις γραμμάτων ὡς ἀριθμῶν). Θετικοὶ καὶ ἀρνητικοὶ ἀριθμοί. Αἱ θεμελιώδεις πράξεις μετὰ τὴν εἰσαγωγὴν τῶν ἀρνητικῶν ἀριθμῶν. Δυνάμεις τῶν ἀλγεβρικῶν ἀριθμῶν. Ἀλγεβρικαὶ παραστάσεις. Εἴδη αὐτῶν καὶ πράξεις ἐπ' αὐτῶν. Ἀριθμητικὴ τιμὴ παραστάσεως. Πρώτη ἔννοια τῆς συναρτήσεως.

Ἐξισώσεις πρώτου βαθμοῦ. Ἰσοδύναμοι ἐξισώσεις, τρόποι εὑρέσεως ἐξισώσεως ἰσοδυνάμου πρὸς δοθεῖσαν. λύσις ἐξισώσεως α΄ βαθμοῦ μὲ ἕνα ἄγνωστον καὶ διερεύνησις αὐτῆς. Σπουδὴ καὶ γραφικὴ παράστασις συναρτήσεως $\psi=\alpha\times\beta$. Συστήματα πρωτοβαθμίων ἐξισώσεων. Εὕρεσις ἰσοδυνάμου συστήματος πρὸς δοθέν, λύσις καὶ διερεύνησις συστήματος δύο πρωτοβαθμίων ἐξισώσεων μὲ δύο ἀγνώστους καὶ γραφικὴ λύσις τούτων. Λύσις ἀνισοτήτων α΄ βαθμοῦ μὲ ἕνα ἄγνωστον καὶ διερεύνησις αὐτῆς.

1. Γεωμετρία ἐκ τῆς Ἐπιπεδομετρίας. Εἴδη γραμμῶν (εὐθεῖα, τεθλασμένη, καμπύλη, μικτὴ) καὶ ἰδιότητες εὐθείας. Κανὼν καὶ χρῆσις αὐτοῦ. Ἐπιφάνειαι καὶ εἴδη αὐτῶν. Ἐπίπεδα σχήματα. Κύκλος καὶ κυριώτεραι γραμμαὶ αὐτοῦ. Διαβήτης καὶ χρῆσις αὐτοῦ. Γωνία. Διάφορα εἴδη αὐτῆς. Γνώμων, μοιρογνωμόνιον, χρῆσις αὐτῶν. Κάθετοι καὶ πλάγιαι πρὸς ἀλλήλας εὐθεῖαι. Παράλληλοι εὐθεῖαι. Γνωρίσματα παραλληλότητος εὐθειῶν καὶ ἰδιότητες παραλλήλων. Εὐθύγραμμα σχήματα. Εἴδη τριγώνων. Περιπτώσεις ἰσότητος τριγώνων. Ἄθροισμα γωνιῶν τριγώνων καὶ πολυγώνων. Εἴδη τετραπλεύρων καὶ ἰδιότητες τούτων. Θέσεις εὐθείας καὶ περιφερείας, χορδαί, τόξα, καὶ ἰδιότητες αὐτῶν. Γινόμενον μεγέθους ἐπὶ ἀριθμόν. Ἰδιότητες καὶ γνωρίσματα ἀναλόγων μεγεθῶν. Ἐπίκεντροι καὶ ἐγγεγραμμέναι γωνίαι καὶ μέτρα αὐτῶν. Θέσεις δύο περιφερειῶν. Γεωμετρικαὶ κατασκευαὶ καὶ προβλήματα ἐπὶ τῶν διδαχθέντων.

στ) Τὸ πρόγραμμα τῆς Δ΄ τάξεως (σελ. 40—41) τροποποιεῖται ὡς ἀκολούθως:

1. Ἄλγεβρα. Λύσις συστημάτων πρωτοβαθμίων ἐξισώσεων μὲ ἰσαρίθμους ἀγνώστους. Προβλήματα, ρίζαι καὶ ἰδιότητες αὐτῶν, παράστασις τῶν ριζῶν ὡς δυναμένων καὶ ἀντιστρόφως. Ὅρια μεταβλητῶν ποσοτήτων καὶ σχετικὰ ἐπ' αὐτῶν θεωρήματα. Ἀσύμμετροι ἀριθμοί, δεκαδικὴ παράστασις αὐτῶν. Φανταστικοὶ καὶ μιγάδες ἀριθμοί. Ἀσκήσεις. Λύσις δευτεροβαθμίου ἐξισώσεως μὲ ἕνα ἄγνωστον.

Προβλήματα.

2. Γεωμετρία. (Ἐκ τῆς Ἐπιπεδομετρίας). Σημεῖα εὐθείας, ὧν αἱ ἀποστάσεις ἀπὸ δύο δοθέντα σημεῖα αὐτῆς ἔχουσι δοθέντα λόγον. Ἰδιότητες παραλλήλων τεμνουσῶν δοθείσας εὐθείας καὶ ἰδιότητες παραλλήλων τεμνομένων ὑπὸ εὐθειῶν ἐκ τοῦ αὐτοῦ σημείου ἀγομένων. Σχετικὰ προβλήματα. Ὅμοια τρίγωνα καὶ πολύγωνα, περιπτώσεις ὁμοιότητος τριγώνων, ἰδιότητες ὁμοίων πολυγώνων, σχέσις περιμέτρων ὁμοίων πολυγώνων. Μετρικαὶ σχέσεις πλευρῶν ὀρθογωνίων τριγώνων (Πυθαγόρειον θεώρημα). Σχετικὰ γεωμετρικὰ προβλήματα. Ἰδιότητες τεμνουσῶν κύκλων. Σχετικὰ προβλήματα. Ἰδιότητες διχοτομουσῶν ἐσωτερικὴν ἢ ἐξωτερικὴν γωνίαν τριγώνου. Εὕρεσις σημείων ἁρμονικῶν πρὸς δύο δοθέντα σημεῖα. Κανονικὰ πολύγωνα.

Μέτρησις περιφερείας. Ἐμβαδὰ εὐθυγράμμων σχημάτων. Σχέσεις ἐμβαδῶν ὁμοίων πολυγώνων, ἐμβαδὸν κύκλου.

ζ΄) Τὸ πρόγραμμα τῆς Ε΄ τάξεως (σ. 41) τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς :

1. Ἄλγεβρα. Διερεύνησις τύπου λύσεως δευτεροβαθμιων ἐξισώσεων. Ἄθροισμα τῶν ριζῶν τῆς $\alpha\times^2+\beta+\gamma=0$ καὶ γινόμενον αὐτῶν, διάκρισις ἐκ τῶν περιμέτρων τῆς $\alpha\times^2+\beta+\gamma=0$ τοῦ εἴδους τῶν ριζῶν. Ἀνάλυσις τοῦ τριωνύμου τοῦ Βου βαθμοῦ εἰς γινόμενον παραγόντων συναρτήσει τῶν ριζῶν αὐτοῦ, σπουδὴ τοῦ τριωνύμου τοῦ Β΄ βαθμοῦ καὶ μεταβολαὶ αὐτοῦ, διὰ πραγματικὰς τιμὰς τοῦ Χ. Ἀνισότητες β΄ βαθμοῦ. Γραφικὴ παράστασις τῆς συναρτήσεως $\psi=$

$\alpha\times^2+\beta\chi+\gamma$. Μεταβολαὶ τῆς συναρτήσεως,

$$\psi=\frac{\alpha\chi+\beta}{\alpha\chi+\beta}$$

στροφοι καὶ διώνυμοι ἐξισώσεις. Συστήματα ἐξισώσεων Βου καὶ ἀνωτέρου βαθμοῦ. Ἀριθμητικαὶ καὶ γεωμετρικαὶ πρόοδοι. Θεωρία τῶν λογαρίθμων καὶ χρῆσις τῶν λογαριθμικῶν πινάκων. Ἐκθετικαὶ καὶ λογαριθμικαὶ ἐξισώσεις καὶ λογαριθμικὰ συστήματα. Ἀνατοκισμὸς. Ἴσαι καταθέσεις χρεωλυσία. Προβλήματα ἐπὶ πασης τῆς δεδιδαγμένης ὕλης.

2. Γεωμετρία (ἐκ τῆς Στερεομετρίας).

Ἐπίπεδον καὶ εὐθεῖα. Προσδιορισμὸς ἐπιπέδου. Τομὴ ἐπιπέδου καὶ εὐθείας, τομὴ δύο ἐπιπέδων. Παραλληλότης εὐθείας καὶ ἐπιπέδου Κάθετος καὶ πλάγιαι ἐκ σημείου ἐπὶ ἐπίπεδον καὶ ἰδιότητες αὐτῶν. Κλίσις εὐθείας πρὸς ἐπίπεδον. Προβολὴ εὐθείας ἐπὶ ἐπίδεδον, ἀπόστασις δύο εὐθειῶν μὴ κειμένων ἐν τῷ αὐτῷ ἐπιπέδῳ. Τομαὶ παραλλήλων ἐπιπέδων ὑπὸ τρίτου, ἰδιότητες εὐθειῶν τεμνομένων διὰ παραλλήλων ἐπιπέδων.

Δίεδροι γωνίαι, ἀντίστοιχοι αὐτῶν ἐπίπεδοι

Κάθετα ἐπίπεδα. Προβολὴ ἐπιπέδου σχήματος πρὸς ἐπίπεδον, σχέσις ἐμβαδοῦ ἐπιπέδου σχήματος καὶ τῆς προβολῆς του.

Συμμετρία πρὸς ἄξονα, πρὸς κέντρον, πρὸς ἐπίπεδον. Στερεαὶ γωνίαι. Σχέσις ἕδρας τριέδρου πρὸς τὸ ἄθροισμα καὶ τὴν διαφορὰν τῶν δύο ἄλλων.

Ὅριον ἀθροίσματος ἑδρῶν στερεᾶς γωνίας. Παραπληρωματικαὶ καὶ συμμετρικαὶ τρίεδροι. Περίπτωσις ἰσότητος ἢ συμμετρίας τριέδρων γωνιῶν. Τομαὶ στερεῶν γωνιῶν ὑπὸ παραλλήλων ἐπιπέδων.

η) Τὸ πρόγραμμα τῆς στ΄ τάξεως (σ. 41 - 42) τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς :

Α΄ Τριγωνομετρία, Στερεομετρία καὶ Ἄλγεβρα, ὧραι 4 καθ' ἑβδομάδα.

1. Τριγωνομετρία. Σκοπὸς αὐτῆς. Σχέσις τῆς Τριγωνομετρίας πρὸς τὴν Ἄλγεβραν καὶ τὴν Γεωμετρίαν καὶ ἀξία αὐτῆς. Τριγωνομετρικοὶ ἀριθμοὶ τόξου καὶ γωνίας, σχέσεις τριγωνομετρικῶν ἀριθμῶν τοῦ αὐτοῦ τόξου, σχέσεις τριγωνομετρικῶν ἀριθμῶν τόξων ἀντιθέτων, συμπληρωματικῶν, παραπληρωματικῶν, διαφερόντων κατὰ 90^0, κατὰ 180^0, ἐχόντων ἄθροισμα 270^0, 360^0, διαφερόντων κατὰ 270^0 καὶ 360^0. Εὕρεσις τῶν τριγωνομετρικῶν ἀριθμῶν τοῦ ἀθροίσματος καὶ τῆς διαφορᾶς δύο τόξων συναρτήσει τῶν τριγωνομετρικῶν ἀριθμῶν τῶν τόξων τούτων. Σχέσεις τριγωνομετρικῶν ἀριθμῶν τόξου πρὸς τοὺς τοῦ διπλασίου τόξου καὶ τοῦ ἡμίσεος τόξου, εὕρεσις τριγωνομετρικῶν ἀριθμῶν τόξου συναρτήσει τῆς ἐφαπτομένης τοῦ ἡμίσεος τόξου. Μετασχηματισμὸς τοῦ ἀθροίσματος καὶ τῆς διαφορᾶς δύο τριγωνομετρικῶν ἀριθμῶν εἰς γινόμενον καὶ ἀντιστρόφως. Λογάριθμοι τριγωνομετρικῶν ἀριθμῶν καὶ χρῆσις τῶν λογαριθμικῶν πινάκων τῶν τριγωνομετρικῶν ἀριθμῶν. Λύσις ἁπλῶν τριγωνομετρικῶν ἐξισώσεων. Σχέσεις μεταξὺ τῶν πλευρῶν καὶ τῶν γωνιῶν τριγώνου. Ἐπίλυσις τριγώνων.

2. Στερεομετρία. Πολύεδρα, εἴδη, αὐτῶν καὶ ἰδιότητές των. Ὅμοια πολύεδρα Σφαῖρα, μικροὶ καὶ μέγιστοι κύκλοι αὐτῆς. Πόλοι κύκλου σφαίρας καὶ ἰδιότητες αὐτῶν. Θέσεις εὐθείας καὶ ἐπιπέδου πρὸς τὴν ἐπιφάνειαν σφαίρας. Ὄγκοι πολυέδρων, σχέσεις ὄγκων ὁμοίων πολυέδρων. Στερεὰ ἐκ περιστροφῆς, ἐμβαδὰ κυρτῶν ἐπιφανειῶν αὐτῶν καὶ ὄγκοι των. Κῶνος καὶ κύλινδρος περιγεγραμμένοι περὶ σφαῖραν.

3. Ἄλγεβρα. Ὁρισμὸς παραγώγου καὶ γεωμετρικὴ σημασία αὐτῆς. Παράγωγοι ἀθροίσματος, γινομένου, πηλίκου, δυνάμεως καὶ ρίζης. Ἐφαρμογὴ τῆς παραγώγου διὰ τὴν σπουδὴν ἁπλουστάτων συναρτήσεων. Ἀρχικαὶ συναρτήσεις καὶ χρησιμότης αὐτῶν.

Β΄ Στοιχεῖα Κοσμογραφίας, ὥρα 1 καθ' ἑβδομάδα.

Κοπερνίκιον σύστημα.

Ὁ Ἥλιος. Κηλίδες τοῦ ἡλίου. Περιστροφή του περὶ ἄξονα σχῆμα καὶ διαστάσεις του. Ἀπόστασίς του ἐκ τῆς γῆς. Στοιχειώδεις γνώσεις περὶ τῆς φυσικῆς του καταστάσεως.

Στοιχειώδεις γνώσεις περὶ τῶν πλανητῶν.

Ἡ γῆ. Σχῆμα καὶ διαστάσεις της. Περιστροφή της περὶ ἄξονα, ἡμέρα καὶ νύξ.

Πόλοι, ἰσημερινός, μεσημβρινός, παράλληλοι μῆκος καὶ πλάτος τόπου τινός.

Περιστροφή της περὶ τὸν ἥλιον. ἐποχαὶ τοῦ ἔτους.

Ἡ σελήνη. Αἱ κινήσεις της. Τὸ σχῆμα καὶ αἱ διαστάσεις της. Αἱ φάσεις της. Ἡ φυσικὴ σύστασίς της.

Κομῆται, διάττονες, βολίδες.

Ἀστέρες, νεφελώματα, Γαλαξίας.

7. Εἰς τὰ Φυσιογνωστικὰ

1) Μετὰ τὴν ἐπικεφαλίδα «7. Φυσιογνωστικὰ» (σελ. 43) προστίθενται τὰ ἑξῆς :

Σκοποὶ τῆς διδασκαλίας αὐτῶν εἶναι :

α) Ἡ ὑπὸ τῶν μαθητῶν κατανόησις τῆς φύσεως ὡς ἑνιαίου εὐτάκτου καὶ ὑπὸ σταθερῶν νόμων διεπομένου ὅλου καὶ ἡ ἐπὶ τῷ τέλει τῆς κατανοήσεως ταύτης ἐξοικείωσις τῶν μαθητῶν εἰς τὸν τρόπον τῆς ἐρεύνης τῆς φύσεως.

β) Ἡ ὑπὸ τῶν μαθητῶν κατανόησις τῆς σημασίας, τὴν ὁποίαν ἔχει ἡ ἐπὶ τῆς γνώσεως τῆς φύσεως στηριζομένη χρησμοποίησις αὐτῆς διὰ τὴν συντήρησιν καὶ τὴν ἐξύψωσιν τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς καὶ ἡ διὰ τῆς ὑπ' αὐτῶν τῶν ἰδίων ἐκτελέσεως ἐν τῇ φύσει σχετικῶν ἐργασιῶν ἐξέγερσις τοῦ διαφέροντος αὐτῶν πρὸς τὴν ἐν τῇ φύσει ἀνθρωπίνην ἐργασίαν καί.

γ) Διὰ τῆς κατανοήσεως τῆς φύσεως ἐνίσχυσις τοῦ θρησκευτικοῦ καὶ ἠθικοῦ φρονήματος τῶν μαθητῶν, τῆς πρὸς τὴν φύσιν ἀγάπης καὶ τῆς κολαπθησίας αὐτῶν.

2) Μετὰ τὴν ἐπικεφαλίδα «1. Φυσικὴ - Χημεία μετὰ στοιχείων Ὀρυκτολογίας» προστίθενται τὰ ἑξῆς :

Σκοποὶ τῆς διδασκαλίας αὐτῶν εἶναι :

α) Ἡ ὑπὸ τῶν μαθητῶν κατανόησις τῶν φυσικῶν καὶ χημικῶν φαινομένων καὶ τῶν διεπόντων αὐτὰ νόμων, ὡς καὶ τῆς σημασίας αὐτῶν διὰ τὴν ὅλην φύσιν καὶ ἡ πρὸς τοῦτο οἰκείωσις τῶν μαθητῶν εἰς τὸν τρόπον τῆς ἐρεύνης τῶν ἐν λόγῳ φαινομένων.

β) Ἡ ὑπὸ τῶν μαθητῶν κατανόησις τῆς σημασίας, τὴν ὁποίαν ἔχει ἡ ἐπὶ τῆς γνώσεως τῶν φυσικῶν καὶ χημικῶν νόμων στηριζομένη χρησιμοποίησις τῶν φυσικῶν δυνάμεων διὰ τὴν συντήρησιν καὶ τὴν ἐξύψωσιν τοῦ ἀνθρωπίνου βίου καὶ ἡ ἐπὶ τῇ βάσει ἰδίων σχετικῶν ἐργασιῶν ἐξέγερσις τοῦ διαφέροντος τῶν μαθητῶν πρὸς τὰς ἀνθρωπίνους ἐργασίας, τὰς ἀποβλεπούσας εἰς τὴν ἐπιστημονικὴν ἐκμετάλλευσιν τῶν δυνάμεων τῆς φύσεως καί

γ) Ἡ διὰ τῆς κατανοήσεως τῶν διεπόντων τὴν φύσιν χημικῶν καὶ φυσικῶν νόμων ἐνίσχυσις τῆς λοιπῆς γενικῆς μορφώσεως τῶν μαθητῶν.

3) Μετὰ τὴν ἐπικεφαλίδα «σ) Κατώτερος κύκλος» (σ. 43) προστίθενται τὰ ἑξῆς :

Εἰδικοὶ σκοποὶ τοῦ κατωτέρου κύκλου εἶναι :

α΄) ἡ ὑπὸ τῶν μαθητῶν κατανόησις τῶν ἁπλουστέρων καὶ συνηθεστέρων εἰς τὴν καθημερινὴν ζωὴν φυσικῶν καὶ χημικῶν φαινομένων τῶν ὁποίων ἡ γνῶσις εἶναι ἀπαραίτητος πρὸς ἐξέτασιν τῆς ὕλης τῶν Βιολογικῶν μαθημάτων καὶ τῆς Γεωγραφίας καὶ ἡ ἐπὶ τῷ τέλει τῆς κατανοήσεως ταύτης εἰσαγωγὴ τῶν μαθητῶν εἰς τὸν ἐπὶ τῆς παρατηρήσεως καὶ τοῦ πειράματος βασιζόμενον τρόπον τῆς ἐρεύνης τῶν φυσικῶν καὶ χημικῶν φαινομένων, τῆς ἐξακριβώσεως τῶν διεπουσῶν αὐτὰ αἰτιωδῶν σχέσεων καὶ τῆς συμπεριλήψεως τῶν σχέσεων τούτων εἰς σταθεροὺς νόμους καὶ β΄) ἡ ἄσκησις τῶν μαθητῶν εἰς ἐργασίας ἁπλῶν ἐφαρμογῶν τῆς Φυσικῆς καὶ τῆς Χημείας ἐν τῇ οἰκιακῇ οἰκονομίᾳ καὶ τῇ καθημερινῇ ζωῇ.

4) Μετὰ τὴν ἐπικεφαλίδα «β΄) Ἀνώτερος κύκλος». (σ. 13) προστίθεται τὰ ἑξῆς:

Εἰδικοὶ σκοποὶ τῆς διδασκαλίας τοῦ κύκλου τούτου εἶναι :

α΄) ἡ ὑπὸ τῶν μαθητῶν βαθεῖα καὶ συστηματικὴ κατανόησις τῶν σπουδαιοτέρων φυσικῶν καὶ χημικῶν φαινομένων καὶ τῶν διεπόντων αὐτὰ νόμων καὶ ἡ ἐπὶ τῷ τέλει τῆς κατανοήσεως ταύτης πλήρης ἐξοικείωσις αὐτῶν εἰς τὸν ἐπιστημονικὸν τρόπον τῆς ἐρεύνης ἐν τῇ Φυσικῇ καὶ Χημείᾳ καὶ β΄) ἡ ἄσκησις τῶν μαθητῶν εἰς ἐργασίας ἐφαρμογῶν τῆς Φυσικῆς καὶ τῆς Χημείας καὶ ἐν τῇ Βιομηχανίᾳ καὶ Τεχνολογίᾳ.

5) Μετὰ τὴν ἐπικεφαλίδα «11. Βιολογικὰ μαθήματα» (σελ. 44) προστίθενται τὰ ἑξῆς:

Σκοποὶ τῆς διδασκαλίας αὐτῶν εἶναι :

α΄) ἡ ὑπὸ τῶν μαθητῶν κατανόησις τῆς ζωῆς τῶν ὀργανικῶν ὄντων (φυτῶν, ζώων καὶ ἀνθρώπου) καὶ τῆς σημασίας αὐτῆς διὰ τὴν ὅλην φύσιν καὶ ἡ πρὸς τοῦτο ἐξοικείωσις αὐτῶν πρὸς τὸν τρόπον τῆς ἐρεύνης τῶν ὀργανικῶν ὄντων,

β΄) ἡ ὑπὸ τῶν μαθητῶν κατανόησις τῆς σημασίας, τὴν ὁποίαν ἔχει ἡ ἐπὶ τῆς γνώσεως τῆς ζωῆς τῶν κατωτέρων ὀργανικῶν ὄντων στηριζομένη χρησιμοποίησις αὐτῶν διὰ τὴν συντήρησιν καὶ ἐξύψωσιν τοῦ ἀνθρωπίνου βίου καὶ ἡ ἐπὶ τῇ βάσει ἰδίων σχετικῶν ἐργασιῶν ἐξέγερσις τοῦ διαφέροντος αὐτῶν πρὸς τὰς ἀνθρωπίνους ἐργασίας, τὰς ἀποβλεπούσας εἰς τὸν ἐξευγενισμὸν καὶ τὴν διάδοσιν αὐτῶν, ὡς καὶ ἡ ἐπὶ τῆς γνώσεως τῆς ἰδίας των ζωῆς βασιζομένη κατάλληλος χρησιμοποίησις τῶν οἰκείων σωματικῶν δυνάμεων καὶ

γ΄) ἡ διὰ τῆς κατανοήσεως τῆς ζωῆς τῶν ὀργανικῶν ὄντων ἐνίσχυσις τοῦ θρησκευτικοῦ καὶ ἠθικοῦ φρονήματος τῶν μαθητῶν, ὡς καὶ τῆς ἀγάπης αὐτῶν πρὸς τὰ φυτὰ καὶ τὰ ζῶα καὶ τῆς καλαισθησίας αὐτῶν.

6) Μετὰ τὴν ἐπικεφαλίδα «α΄) Φυτολογία» (σελ. 44) προστίθενται τὰ ἑξῆς:

Σκοποὶ τῆς διδασκαλίας τῆς Φυτολογίας εἶναι οἱ κοινοὶ σκοποὶ τῶν βιολογικῶν μαθημάτων, ἐπιδιωκόμενοι ὑπ' αὐτῆς διὰ τῆς εἰδικῆς ἀσχολίας μὲ τὴν ζωὴν τῶν φυτῶν.

Διδακτέα Ὕλη.

7) Μετὰ τὴν ἐπικεφαλίδα «β΄) Ζωολογία» (σελ. 14) προστίθενται τὰ ἑξῆς:

Σκοποὶ τῆς διδασκαλίας τῆς Ζωολογίας εἶναι οἱ κοινοὶ σκοποὶ τῶν βιολογικῶν μαθημάτων, ἐπιδιωκόμενοι ὑπ' αὐτῆς διὰ τῆς εἰδικῆς ἀσχολίας μὲ τὸν βίον τῶν ζώων.

Διδακτέα Ὕλη.

8) Μετὰ τὴν ἐπικεφαλίδα «γ΄) Ἀνθρωπολογία» (σελ. 45) προστίθενται τὰ ἑξῆς :

Σκοποὶ τῆς διδασκαλίας τῆς Ἀνθρωπολογίας εἶναι οἱ κοινοὶ σκοποὶ τῶν βιολογικῶν μαθημάτων, ἐπιδιωκόμενοι ὑπ' αὐτῆς διὰ τῆς εἰδικῆς ἀσχολίας μὲ τὸν βίον τοῦ Ἀνθρώπου.

Διδακτέα Ὕλη.

9) Μετὰ τὴν ἐπικεφαλίδα «δ΄) Γενικὴ Βιολογία» (σελ. 15) προστίθενται τὰ ἑξῆς:

Σκοποὶ τῆς διδασκαλίας τῆς γενικῆς Βιολογίας εἶναι ἡ ὑπὸ τῶν μαθητῶν κατανόησις τῆς ζωῆς ἐν γένει καὶ τῆς σημασίας αὐτῆς διὰ τὴν ὅλην φύσιν καὶ ἡ διὰ τῆς κατανοήσεως ταύτης ἐνίσχυσις τοῦ θρησκευτικοῦ καὶ ἠθικοῦ φρονήματος αὐτῶν.

Διδακτέα Ὕλη.

10) Εἰς τὴν Γεωγραφίαν, μετὰ τὴν ἐπικεφαλίδα «8 Γεωγραφία» (σελ. 47) προστίθενται τὰ ἑξῆς :

Σκοποὶ τῆς διδασκαλίας αὐτῆς εἶναι:

α΄) Ὁ ὑπὸ τῶν μαθητῶν σχηματισμὸς σαφῶς εἰκόνος τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς καὶ τῶν καθ' ἕκαστον χωρῶν της, ἰδίᾳ δὲ τῶν Ἑλληνικῶν, ὅπως διαμορφώνεται ἡ εἰκὼν αὕτη διὰ τῆς κατὰ σταθεροὺς νόμους συντελουμένης ἀλληλεπιδράσεως τῶν στοιχείων τῆς φύσεως καὶ τῶν ἐνεργειῶν τοῦ ἀνθρώπου, καὶ

β΄) ἡ διὰ τοῦ σχηματισμοῦ μιᾶς τοιαύτης εἰκόνος ἀνάπτυξις εἰς τοὺς μαθητὰς τοῦτο μὲν ὑγιοῦς ἠθικῆς ἀντιλήψεως περὶ τῆς ἐν τῇ γῇ καθόλου καὶ ἐν τῇ ἰδίᾳ χώρᾳ θέσεως τοῦ ἀνθρώπου τοῦτο δὲ θερμῆς ἀγάπης πρὸς τὴν φύσιν ἐν γένει καὶ ἰδίᾳ πρὸς τὴν γῆν τῆς πατρίδος, τὰς καλλονάς της, τὸν λαόν της καὶ τὴν ὑπ' αὐτοῦ διὰ τῆς καταλλήλου χρησιμοποιήσεως τῶν φυσικῶν στοιχείων τὴν συντελουμένην ἐκπολιτιστικὴν ἐργασίαν τέλος δὲ τοῦ διαφέροντος αὐτῶν πρὸς ἐνεργὸν συμμετοχὴν εἰς τὴν ἐργασίαν ταύτην.

11. Ὑγιεινὴ (σελ. 51) τάξις Ε΄:

Σκοπὸς τῆς διδασκαλίας τῆς Ὑγιεινῆς εἶναι τοῦτο μὲν ἡ εἰς τοὺς μαθητὰς ἐπιστημονικὴ ἐξήγησις τῶν μέχρι τοῦδε μεταδεδομένων εἰς αὐτοὺς ὑγιεινῶν συνηθειῶν καὶ ἡ συμπλήρωσις τῶν ὑγειονολογικῶν αὐτῶν γνώσεων, τῶν ἀπαραιτήτων διὰ τὸν ἀτομικὸν καὶ τὸν κοινωνικὸν των βίον, τοῦτο δὲ καὶ ἰδίως ἡ ἐνίσχυσις τοῦ διαφέροντός των πρὸς διαμόρφωσιν τῶν γνώσεων τούτων εἰς σταθερὰς συνηθείας τῆς ζωῆς των.

Τὸ πρόγραμμα δὲ τῆς διδασκαλίας τῆς ὑγιεινῆς κανονίζεται ὡς ἀκολούθως:

Σωματολογία, (λειτουργία, κατασκευὴ καὶ ὑγιεινὴ τῶν ὀργάνων) ἐμπέδωσις καὶ συστηματοποίησις τῶν δεδιδαγμένων συμφώνως πρὸς τὰ ἀνωτέρω ἐν ἄρθρ. 4.

β΄) Γενικὴ Ὑγιεινὴ (λοιμώδη νοσήματα, περὶ ἀέρος, ὕδατος, ἐδάφους, διατροφῆς, ἐνδυμασίας καὶ κατοικίας τοῦ ἀνθρώπου).

Εἰς τὰ γυμνάσια (θηλέων καὶ τὰ ἰσόβαθμα σχολεῖα διδάσκεται ἐκτενέστερον ἡ ὑγιεινὴ τῆς πρώτης παιδικῆς ἡλικίας (στοιχεῖα παιδοκομίας).

γ΄) Στοιχεῖα νοσηλευτικῆς.

δ΄) Πρόχειροι βοήθειαι.

Φιλοσοφικά.

Τὸ πρόγραμμα τῶν φιλοσοφικῶν ἀπὸ τῆς σελ. 52 καὶ ἑξῆς ἀντικαθίστανται διὰ τῶν ἑξῆς :

1) Ἡ Ψυχολογία ὡς ἐπιστήμη. Τάξις Ε΄ Στοιχεῖα Ψυχολογίας. Τὸ ὑποκείμενον τῆς Ψυχολογίας. Μέθοδοι τῆς Ψυχολογικῆς ἐρεύνης.

2) Αἱ ψυχικαὶ λειτουργίαι (τοῦ ψυχικοῦ βίου θεωρουμένου ὡς ἐργανικῆς ἑνότητος). α΄) Ἡ διάνοια.

Ἡ κατ' αἴσθησιν ἀντίληψις (αἴσθησις, αἰσθήματα, παραστάσεις).

Ἡ νόησις. Ἡ βάσις τῆς νοήσεως. (συνειρμὸς τῶν παραστάσεων, ἀφομοίωσις τῶν παραστάσεων). Μνήμη. Φαντασία.

β΄) Τὸ θυμικόν. Αἱ κύριαι μορφαί του. Συναισθήματα καὶ βούλησις.

Τὸ συναίσθημα. Ἡ φύσις καὶ αἱ ἰδιότητες τῶν συναισθημάτων. Σωματικαὶ ἐκδηλώσεις αὐτῶν. Τὰ παντοῖα εἴδη τῶν συναισθημάτων. Ἡ βούλησις. Ὁ γενικὸς χαρακτὴρ αὐτῆς. Ὁρμὴ καὶ ὁρμέμυστον. Ἐπιθυμία, ἕξις, βούλησις. Ἀτομικότης Χαρακτὴρ ἔννοια αὐτοῦ. Διάφοροι τύποι χαρακτήρων. Ὁμαλὸς καὶ ἀνώμαλος χαρακτήρ. Ἡ μόρφωσις τοῦ χαρακτῆρος.

Τάξις Ϛ΄.

1. Στοιχεῖα Λογικῆς.

1) Τὸ ἔργον τῆς λογικῆς. Σύντομος ἱστορικὴ ἐπισκόπησις.

2. Στοιχειολογία.

α΄) περὶ ἐννοιῶν.

β΄) περὶ κρίσεων

γ΄) περὶ συλλογισμῶν

3. Μεθοδολογία.

α΄) Αἱ μεθοδικαὶ μορφαὶ τῆς νοήσεως.

β΄) Περὶ ἐπιστήμης—διαίρεσις τῶν ἐπιστημῶν

γ΄) Μέθοδοι τῶν ἐπιστημῶν.

Η. Στοιχεῖα γνωσιολογίας.

Ἡ γνωσιολογία ὡς ἐπιστήμη. Τί ἐξετάζει αὕτη. Τὸ δυνατὸν τῆς γνώσεως. Τί εἶναι ἀλήθεια. Ἐμπειρικὴ γνῶσις—λογικὴ κρίσις. Τὰ ὅρια τῆς γνωστικῆς δυνάμεως τοῦ ἀνθρώπου.

11. Εἰς τὰ Τεχνικὰ (σελ. 57).

1) Μετὰ τὴν ἐπικεφαλίδα 11. Τεχνικὰ προστίθενται τὰ ἑξῆς :

Σκοποὶ τῆς διδασκαλίας αὐτῶν εἶναι :

α΄) Ἡ εἰς τοὺς μαθητὰς ἀνάπτυξις τῆς ἱκανότητος πρὸς ὀρθὴν ἀντίληψιν, ἰδίᾳ δὲ πρὸς καλλιτεχνικὴν παράστασιν καὶ ἔκφρασιν τῶν τε φυσικῶν καὶ τῶν τεχνικῶν μορφῶν καὶ ἡ διὰ τῆς ἀναπτύξεως τῆς ἱκανότητος ταύτης καλαισθητικὴ μόρφωσις αὐτῶν.

β΄) Ἡ εἰς τοὺς μαθητὰς παροχὴ καταλλήλων μέσων πρακτικῆς καὶ ἐν ταὐτῷ καλλιτεχνικῆς κατασκευῆς χρησιμωτάτων εἴς τε τὰς ἐπιστημονικάς, θεωρητικὰς ἀσχολίας των καὶ εἰς τὴν καθημερινὴν ζωήν των, διὰ τοῦ τρόπου δὲ αὐτοῦ ἡ μετάδοσις εἰς αὐτοὺς τῆς πεποιθήσεως ὅτι αἱ ἐργασίαι τῆς χειρὸς εἶναι ἀπαραίτητοι σύντροφοι τῶν ἐργασιῶν τοῦ πνεύματος καὶ ἡ ἀνάπτυξις τοῦ τεχνικοῦ πρακτικοῦ διαφέροντος αὐτῶν.

2) Εἰς τὴν Α΄ τάξιν καὶ εἰς τὸ μάθημα τῆς Ἰχνογραφίας μετὰ τὸ: Β) Ἐλευθέρα κλπ. (σελ. 57) προστίθενται τὰ ἑξῆς:

Γ) Ἐπὶ τῇ βάσει εἰδικῶν εἰκόνων ἰχνογράφησις τῶν χαρακτηριστικωτέρων καὶ ἁπλουστέρων μνημείων τῆς τέχνης, τῶν σχετικῶν πρὸς τὴν ἐν τῇ τάξει διδασκομένην Ἱστορίαν.

3) Εἰς τὴν Β΄ τάξιν καὶ εἰς τὸ μάθημα τῆς Ἰχνογραφίας «β) ἐλευθέρα, ὡς ἐν τῇ Α΄ τάξει» (σελ. 58) προστίθενται τὰ ἑξῆς :

γ) Ἐπὶ τῇ βάσει εἰδικῶν εἰκόνων ἰχνογράφησις μνημείων τέχνης, ἰδίως δὲ ἑλληνικῶν ρυθμῶν.

4) Εἰς τὴν Β΄ τάξιν καὶ εἰς τὴν σελ. 59 διαγράφονται τὰ «Γ) Ξυλοτεχνία» μέχρι τοῦ τέλους.

5) Εἰς τὴν Γ΄ τάξιν καὶ εἰς τὸ μάθημα τῆς Ἰχνογραφίας μετὰ τὰ «γ) Διακοσμητικὴ Ἰχνογραφία κλπ.» προστίθενται τὸ «δ) Ἐπὶ τῇ βάσει εἰδικῶν εἰκόνων ἰχνογράφησις ρυθμῶν καὶ μνημείων Ρωμαϊκῆς τέχνης».

6) Εἰς τὴν Γ΄ τάξιν (σελ. 59–60) διαγράφονται τὰ «Β. Ξυλοτεχνία....ξυλογλυπτικῶν κοσμημάτων», ἀντὶ δὲ τοῦ «Γ. Βιβλιοδετικὴ» νὰ τεθῇ «Β. Βιβλιοδετική».

7) Εἰς τὴν Δ΄ τάξιν (σελ. 60) ἀντὶ τῶν «1. Ζωγραφική.... ἰδίᾳ τοπείων προστίθενται τὰ ἑξῆς :

1. Ἰχνογραφία.

α΄) Σπουδαὶ ἐκ τοῦ φυσικοῦ συνθετώτεραι.

β΄) Διακοσμητικὴ Ἰχνογραφία : διακοσμητικὰ σχέδια ὀρχαῖα βυζαντινὰ καὶ νεώτερα.

γ΄) Ἐπὶ τῇ βάσει εἰδικῶν εἰκόνων ἰχνογράφησις μνημείων τῆς Βυζαντινῆς ἰδίως τέχνης.

8) Εἰς τὴν Δ΄ τάξιν (σελ. 60) παραλείπονται τὰ «Β. Ξυλοτεχνία....μετρικοῦ ζυγοῦ κλπ.», ἀντὶ δὲ τῶν «Γ. Ἐργασίαι ἐπὶ χαρτονίου....» τίθενται τὰ «Β. Ἐργασίαι ἐπὶ χαρτονίου....»

9) Εἰς τὴν Ε΄ τάξιν (σ. 60–61) προστίθενται ἐν ἀρχῇ τὰ:

1. Ἰχνογραφία.

α΄) Ἐπὶ τῇ βάσει εἰδικῶν εἰκόνων ἰχνογράφησις μνημείων τέχνης, ἰδίως τοῦ Μεσαίωνος καὶ τῆς Ἀναγεννήσεως.

β΄) Ζωγραφική. Χρώματα καὶ ἀναμίξεις αὐτῶν πρὸς παραγωγὴν διαμέσων τόνων. Ὑδατογραφία ἐκ τοῦ φυσικοῦ ἀπὸ μνήμης καὶ ἐλευθέρα, ἰδίᾳ τοπείων.

γ΄) Στοιχεῖα προοπτικῆς, διαστάσεων καὶ χρωμάτων.

2. Χειροτεχνία. Πλαστικὴ καὶ γυψοτεχνία.

10. Εἰς τὴν Ε΄ τάξιν (σελ. 60–61) διαγράφονται τὸ «Ζ. Συρματοπλεκτικὴ καὶ Μεταλλοτεχνία....» μέχρι τοῦ τέλους.

12. Εἰς τὴν Ὠδικὴν (σελ. 62).

Μετὰ τὴν ἐπικεφαλίδα «12 Ὠδικὴ» προστίθενται τὰ ἑξῆς:

Σκοποὶ τῆς διδασκαλίας τῆς ὠδικῆς εἶναι :

α΄) Ἡ εἰς τοὺς μαθητὰς ἀνάπτυξις τῆς ἀγάπης πρὸς τὸ ἆσμα καὶ τὴν μουσικὴν ἐν γένει.

β΄) Ἡ διάπλασις τῆς φωνῆς καὶ τῆς μουσικῆς ἀκοῆς αὐτῶν καὶ ἡ ἀνάπτυξις τῆς ἱκανότητος αὐτῶν πρὸς ἀπόδοσιν μουσικοῦ κειμένου, συμφώνως πρὸς τὸν μουσικὸν αὐτοῦ χαρακτῆρα καὶ μορφὴν καὶ μετὰ τῆς πρεπούσης συναισθηματικῆς ἐκδηλώσεως, ὡς καὶ τῆς δεξιότητος πρὸς τὴν ἐκ πρώτης ὄψεως ρυθμικὴν καὶ μελωδικὴν ἀνάγνωσιν ἀσμάτων. καὶ

γ΄) Ἡ ὑπὸ τῶν μαθητῶν ἐκμάθησις ἀξιολόγων ἐκκλησιαστικῶν, δημωδῶν καὶ ἄλλων ἀσμάτων.

13. Εἰς τὴν Γυμναστικὴν (σελ. 67).

Μετὰ τὴν ἐπικεφαλίδα «13 Γυμναστικὴ» προστίθενται τὰ ἑξῆς :

Σκοποὶ τῆς διδασκαλίας τῆς Γυμναστικῆς εἶναι τοῦτο μὲν ἡ φυσιολογικὴ καὶ ὑγιεινὴ ἀνάπτυξις καὶ ἐνίσχυσις τοῦ σώματος τῶν μαθητῶν καὶ ἡ ἐξέγερσις τῆς ἐκτιμήσεως αὐτῶν πρὸς τὸ σωματικὸν ὡραῖον, τοῦτο δὲ ἡ ἀνάπτυξις τῆς αὐτοπεποιθήσεως καὶ τῆς αὐτοκυριαρχίας, ἀλλὰ καὶ τοῦ κοινοτικοῦ συναισθήματός των. τοῦτο δὲ τέλος ἡ ἐπὶ τῆς ἐνισχύσεως τοῦ σώματος βασιζομένη ἐνίσχυσις τῆς δυνάμεως καὶ τῆς ἀκμῆς τοῦ πνεύματος πρὸς ἐξυπηρέτησιν ἀνωτέρων σκοπῶν τοῦ τε ἀτομικοῦ καὶ τοῦ κοινωνικοῦ καὶ ἐθνικοῦ βίου.

Ἡ διδακτέα ὕλη καὶ ἡ κατανομὴ αὐτῆς εἰς τὸν διατιθέμενον πρὸς διδασκαλίαν της χρόνον. Ἡ διδακτέα ὕλη κλπ. (ὡς ἐν τῷ προγράμματι).

14. Εἰς τὰ Λατινικὰ (σελ. 68).

Μετὰ τὴν ἐπικεφαλίδα «1. Λατινικὰ» προστίθενται τὰ ἑξῆς

Σκοποὶ τῆς διδασκαλίας αὐτῶν εἶναι :

α΄) Ἡ ἐπαρκὴς ἐξοικείωσις τῶν μαθητῶν εἰς τὴν Λατινικὴν γλῶσσαν, ὥστε οὗτοι: 1) νὰ δύνανται ἐν τέλει νὰ κατανοῶσι εὐκόλα κείμενα ἀρχαίων Λατίνων συγγραφέων μετὰ λελογισμένης χρήσεως καὶ εἰδικῶν βοηθημάτων, καὶ 2) νὰ ἀποκτήσωσι τὴν ἐκ τῆς ἐξοικειώσεως ταύτης προκύπτουσαν ἀρετὴν τῆς λογικῆς διατυπώσεως **τῶν νοημάτων των.**

β΄) Ἡ δι' ἰδίας τῶν μαθητῶν ἀναγνώσεως καὶ ἐκτιμήσεως ἔργων τῶν κυριωτάτων ἀντιπροσώπων τῆς Ρωμαϊκῆς λογοτεχνίας, ἐνίσχυσις τοῦ διαφέροντος αὐτῶν πρὸς τὸ λογοτεχνικὸν ὡραῖον, καὶ

γ΄) Ἡ διὰ τῆς αὐτῆς ἀναγνώσεως κατανόησις καὶ ἐκτίμησις καὶ τῶν λοιπῶν, πλὴν τῆς Λογοτεχνίας στοιχείων τοῦ Ρωμαϊκοῦ πολιτισμοῦ, ἰδίᾳ δὲ τῶν ἐξ αὐτῶν ἐχόντων ἰδιάζουσαν σημασίαν διὰ τὴν περαιτέρω ἐξέλιξιν τοῦ πολιτισμοῦ.

15. Εἰς τὰ Οἰκοκυρικὰ (σελ. 72).

Μετὰ τὴν ἐπικεφαλίδα «72 Οἰκοκυρικὰ προστίθενται τὰ ἑξῆς :

Σκοπὸς τῆς διδασκαλίας αὐτῶν εἶναι ἡ ἀνάπτυξις τοῦ διαφέροντος τῶν μαθητριῶν διὰ τὴν καλὴν διοίκησιν τοῦ οἴκου καὶ τὰς σχετικὰς πρὸς ταύτην ἐργασίας.

Αἱ ἐν τῇ τελευταίᾳ σελίδι τοῦ προγράμματος «Παρατηρήσεις» τροποποιοῦνται ὡς ἑξῆς :

1) Κατ' ἀπόφασιν τοῦ Συλλόγου ἑνὸς Γυμνασίου ἐπαρκῶς δικαιολογουμένην λόγῳ ἰδιαιτέρων συνθηκῶν τοῦ Γυμνασίου καὶ τοῦ τόπου, ἢ λόγῳ ἐφαρμογῆς ἀπογευμάτων ἐλευθέρας ἐργασίας κλπ. καὶ μετὰ σχετικὴν ἔγκρισιν τοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ Συμβουλίου, δύναται νὰ γίνῃ αὐξομείωσις τῶν ὡρῶν ὡρισμένων μαθημάτων. Ἐν πάσῃ ὅμως περιπτώσει τὸ σύνολον τῶν ὡρῶν τῶν ὑποχρεωτικῶν διδασκομένων καθ' ἑβδομάδα μαθημάτων δὲν πρέπει νὰ ὑπερβαίνῃ τὸ ἐν τῷ παρόντι Προγράμματι καθοριζόμενον.

2. Ἡ διδακτικὴ ὥρα ὑπολογίζεται εἰς 50 πρῶτα λεπτά.

Συνεπῶς ἡ καθημερινὴ ὑποχρεωτικὴ ἐργασία ἐν τῷ σχολείῳ δύναται νὰ περιορισθῇ καὶ εἰς προμεσημβρινὰς μόνον ὥρας, τῶν ἀπογευμάτων ἀφιεμένων ἐλευθέρων κλπ. κλπ. (ὡς ἐν τῷ προγράμματι).

Σχέδιον Ὡρολογίου Προγράμματος τῶν Μαθητῶν τοῦ Γυμνασίου.

Μαθήματα	Α΄ τάξις	Β΄	Γ΄	Δ΄	Ε΄	ΣΤ΄	Σύνολον
Θρησκευτικὰ	2	2	2	2	2	2	12
Ἀρχαῖα	8	8	8	9	9	9	51
Νέα	3	3	3	3	3	3	18
Γαλλικὰ	4	3	3	3	2	2	17
Ἱστορία	3	3	3	3	2	4	18
Λατινικὰ	- -	—	3	3	3	3	12
Μαθηματικὰ Κοσμογραφία	3	4	3	3	4	5	22
Φυσιογνωστικὰ	3	3	3	3	3	4	19
Γεωγραφία	2	2	2	1	1	—	8
Ὑγιεινὴ	— —	—		—	1	— —	1
Τεχνικὰ	2	2	1	1	1	—	7
Ὠδικὴ	2	2	1	1	—	—	6
Φιλοσοφικὰ	—	—	—	—	2	2	4
Γυμναστικὴ	3	3	3	3	3	3	18
Τὸ ὅλον	35	35	35	35	36	37	213

Ἄρθρον 2.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος προγράμματος ἄρχεται ὅσον μὲν ἀφορᾷ τὸ μάθημα τῶν γαλλικῶν τῆς α΄ τάξεως τοῦ γυμνασίου καὶ τὰ φιλοσοφικὰ τῆς ε΄ καὶ στ΄ τάξεως ἀπὸ τοῦ τρέχοντος σχολικοῦ ἔτους ἐλαττουμένην κατ᾽ αὐτὸ διὰ τὴν διδασκαλίαν τῶν γαλλικῶν κατὰ δύο ὥρας τοῦ μαθήματος τῶν νέων Ἑλληνικῶν, κατὰ μίαν δ᾽ ὥραν τῶν τεχνικῶν μαθημάτων, ὅσον δ᾽ ἀφορᾷ τὰ λοιπὰ μαθήματα, ἀπὸ τοῦ ἐπιόντος σχολικοῦ ἔτους 1936–1937, πλὴν τῶν μαθηματικῶν, ἐπὶ τῶν ὁποίων τὸ νέον πρόγραμμα θὰ ἐφαρμοσθῇ προοδευτικῶς ἀπὸ τῆς α΄ τάξεως, τῆς πρώτης ἐφαρμογῆς ἀρχομένης ἀπὸ τοῦ σχολικοῦ ἔτους 1936 – 1937.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 5 Νοεμβρίου 1935.

Ἐν ὀνόματι τοῦ Βασιλέως

Ὁ Ἀντιβασιλεὺς

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΟΝΔΥΛΗΣ

Ὁ ἐπὶ τῆς Παιδείας κλπ. Ὑπουργὸς

Θ. ΤΟΥΡΚΟΒΑΣΙΛΗΣ

ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΙΣ

Διὰ τῶν ἀπὸ 13 Φεβρουαρίου 1933 καὶ 19 Φεβρουαρίου **1934 Π. Διαταγμάτων**, δημοσιευθέντων εἰς τὰ ὑπ' ἀριθ. 43 τοῦ ἔτους 1933 καὶ 79 ἔτους 1934 φύλλα **τοῦ Α' Τεύχους** τῆς Ἐφημ. τῆς **Κυβερνήσεως** ἡ τιμὴ τῶν τμηματικῶς πωλουμένων φύλλων **ὁρίζεται εἰς** δραχμὰς μὲν τέσσαρας (4) δι' ἕκαστον φύλλον τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ **δραχμὰς πέντε** (5) δι' ἕκαστον φύλλον **τοῦ** Δελτίου Ἀνωνύμων Ἑταιρειῶν, ἡ δὲ ἐτησία συνδρομὴ **αὐτῆς** λογίζομένη ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου **ἑκάστου ἔτους** ὁρίζεται ὡς ἑξῆς:

Α') Δι' ὁλόκληρον τὴν Ἐφημερίδα μετὰ τοῦ Δελτίου Ἀνωνύμων Ἑταιρειῶν

ΔΙΑ ΤΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΝ: ΔΡΑΧΜΑΣ ΕΝΝΕΑΚΟΣΙΑΣ .... (900)
ΔΙΑ ΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΝ: ΔΡΑΧΜΑΣ ΧΙΛΙΑΣ ΟΚΤΑΚΟΣΙΑΣ (1800)

Β') Διὰ τὰ τρία τεύχη Α', Β', Γ καὶ Παράρτημα

ΔΙΑ ΤΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΝ: ΔΡΑΧ. ΠΕΝΤΑΚΟΣΙΑΣ ΠΕΝΤΗΚΟΝΤΑ(550)
ΔΙΑ ΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΝ: ΔΡΑΧΜΑΣ ΧΙΛΙΑΣ ΕΚΑΤΟΝ ... (1100)

Γ') Διὰ τὰ τρία Τεύχη Α', Β' καὶ Γ'

ΔΙΑ ΤΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΝ: ΔΡΑΧΜΑΣ ΤΕΤΡΑΚΟΣΙΑΣ .... (400)
ΔΙΑ ΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΝ: ΔΡΑΧΜΑΣ ΟΚΤΑΚΟΣΙΑΣ .... (800)

Δ') Διὰ τὸ Α' Τεῦχος

ΔΙΑ ΤΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΝ ΔΡΑΧΜΑΣ ΔΙΑΚΟΣΙΑΣ.....(200)

Ε') Διὰ τὸ Παράρτημα

ΔΙΑ ΤΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΝ: ΔΡΑΧΜΑΣ ΤΡΙΑΚΟΣΙΑΣ..... (300)
ΔΙΑ ΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΝ: ΔΡΑΧΜΣ ΕΞΑΚΟΣΙΑΣ ..... (600)

ΣΤ') Διὰ τὸ Δελτίον Ἀνωνύμων Ἑταιρειῶν

ΔΙΑ ΤΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΝ: ΔΡΑΧΜΑΣ ΤΕΤΡΑΚΟΣΙΑΣ ...(400)
ΔΙΑ ΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΝ: ΔΡΑΧΜΑΣ ΟΚΤΑΚΟΣΙΑΣ.....(800)

Τὸ ἀντίτιμον τῶν συνδρομῶν κατατίθεται εἰς τὰ κατὰ τόπους Δημόσια Ταμεῖα καὶ τὸ ἐκδιδόμενον σχετικῶς διπλότυπον εἰσπράξεων ἀποστέλλεται εἰς τὴν Ὑπηρεσίαν τοῦ Ἐθνικοῦ Τυπογραφείου.

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΙΣ

Ἡ δημοσίευσις εἰς τὸ «Παράρτημα» τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως τῶν διαφόρων **δικαστικῶν** πράξεων καὶ προσκλήσεων κλπ. ὡς καὶ ἡ δημοσίευσις εἰς τὸ «**Δελτίον Ἀνωνύμων Ἑταιρειῶν**», τῶν Καταστατικῶν Ἀνωνύμων Ἑταιρειῶν, Τραπεζῶν κλπ. ὁρίζεται:

1) Τῶν δικαστικῶν πράξεων εἰς δραχμὰς ἑκατὸν πεντήκοντα (150).
2) Τῶν Καταστατικῶν τῶν Ἀνωνύμων Ἑταιρειῶν εἰς δραχμὰς πέντε χιλιάδας (5.000).
3) Τῶν τροποποιήσεων τούτων εἰς δραχμὰς χιλίας (1.000).
4) Τῶν ἀνακοινώσεων καὶ προσκλήσεων εἰς Γενικὰς Συνελεύσεις, τακτικὰς ἢ **ἐκτάκτους τῶν** Ἀνωνύμων Ἑταιρειῶν ἐν γένει εἰς δραχμὰς τετρακοσίας (400).
5) Τῶν Ἰσολογισμῶν εἰς δραχμὰς δύο χιλιάδας (2.000) καὶ
6) Τῶν συνοπτικῶν μηνιαίων καταστάσεων Τραπεζιτικῶν Ἀνωνύμων Ἑταιρειῶν **εἰς δραχμὰς** χιλίας (1000) δι' ἑκάστην δημοσίευσιν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 28 Φεβρουαρίου 1934

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
Κ. Λ. ΣΤΕΡΓΙΑΚΗΣ

ΣΗΜ Παρακαλοῦνται οἱ λαμβάνοντες τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως ὅ,ως διαφυλάττωσι ταύτην, καθόσον τὰ φύλλα της ἐκδίδονται εἰς ὡρισμένον ἀριθμὸν ἀντιτύπων. Ὁμοίως νὰ παρακολουθῶσι τὰ φύλλα διότι τινὰ τούτων πολλάκις λόγῳ ὑπηρεσιακῆς ἀνάγκης συνεκτυποῦνται μετ' ἄλλων, ἄλλα δὲ προθυστέρως ἐκδίδον— καὶ ἀποστέλλονται.

ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ